

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 29^ο | ΑΘΗΝΑΙ 15—30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1915 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1074

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΤΩΝ ΕΙΡΗΝΟΦΙΛΩΝ

Τὰ τάγματα τῶν εἰρηνοφίλων καὶ τῶν σοσιαλιστῶν, τὰ ὅποια κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶχαν ἐπεκταθῆ εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἐχρεωκόπησαν. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό. Ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε ἀφότου ὑπάρχει κόσμος οἱ πολιτισμένοι λαοὶ ὑπῆρξαν τόσον μανιώδεις πολεμικοὶ καὶ μετὸς σκληρότητα ἐξοντωτικοὶ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὅσον σήμερον.

Τὰ γράτη δὲ ἀκριβῶς εἰς τὰ ὅποια ἐγεννήθη καὶ ἤκμασε περισσότερο ἢ εἰρηνοφιλα καὶ ὁ σοσιαλισμὸς εἶναι ἐκεῖνα, ποῦ πρωταγωνιστοῦν εἰς τὸν πόλεμον καὶ ποῦ ἐπενόησαν τὰ τερατώδη μέσα πρὸς καταστροφὴν ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλητέρου ἀριθμοῦ μετὰ τῶν μαχομένων.

Ἡ Γερμανία μετὸν περίφημον σοσιαλιστὴν Μπέμπελ, τὸν συγγραφέα ἔργων κοινωνικῶν μεγάλης ἐπιστημονικῆς ἀξίας, μετὴν εἰρηνοφίλον ἀρχηγὸν πέντε ἑκατομμυρίων γυναικῶν κόμησαν Σούτνερ, πρὸς ἣν διὰ τὸ γνωστὸν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἔργον τῆς ἀπενεμήθη τὸ βραβεῖον Νόμπελ, ἡ Γερμανία ἐπενόησε τὰ ἀσφυξιογόνα ἀέρια, τὰ Ζέππελιν καὶ τὴν στρατηγικὴν τέχνην τῆς συμπαγοῦς κινήσεως, μέσα ποῦ δεκατίζουσι ἀλύπητα καὶ τοὺς ἰδικούς της καὶ τοὺς ξένους στρατοὺς.

Ἡ Ρωσσία εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη καὶ ἔδρασε καὶ ἐδίδαξε τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἀλτροῦσμοῦ ὁ μεγαλύτερος εἰρηνοφίλος τοῦ κόσμου Λέων Τολστόη ὁ πρωτοεργὸς τοῦ

Συνεδρίου τῆς Χάγης καὶ τῆς διὰ διατησιῶν λύσεως τῶν διεθνῶν διαφορῶν, εἶναι σήμερον ὁ βαρὺς κολοσσός, ὁ ὁποῖος καὶ τὰ στοιχεῖα ἀκόμη τῆς φύσεως καὶ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ ἐδάφους του ἐκμεταλεύεται πρὸς κατασύντριψιν τοῦ ἐχθροῦ. Τὰ ρωσικὰ ἔλη εἰς τὰ ὅποια ἐπιτηδείως παρασύρονται οἱ ἐχθροὶ διὰ τὰ ρουφηχθῶν κυριολεκτικῶς ὑπὸ τὴν γῆν, ἔχουν ἀνοίξει ἕως σήμερον περισσοτέρους ἴσως τάφους καὶ ἀπὸ τὰ ἀσφυξιογόνα ἀέρια καὶ ἀπὸ κάθε εἶδους φονικὴν ἐφεύρεσιν.

Ἡ δημοκρατικὴ Ἰταλία ἡ ἐφοδιάζουσα μετὰ δολοφόνους βασιλέων καὶ ἀρχηγῶν Ἐθνῶν, τὴν Εὐρώπην ὅλην, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ σπόρος τοῦ σοσιαλισμοῦ ἐκαλλιεργήθη ὅσον πονθενὰ ἄλλου, παρεσπόνδησεν εἰς συνθήκας καὶ ὅλη ἔμπεριαισμός καὶ οἷσις ζητεῖ νὰ στραγγάλισῃ κάθε λαόν, ὁ ὁποῖος θὰ ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ πρόσοκομια εἰς τὰ φιλόδοξα σχέδιά της.

Ἡ Ἀγγλία ἡ μεγάλη ἐκπολιτίστρια, ἡ ὁποία μετὴν σημαίαν τῆς ἀγάπης κατέκτησε τὸν κόσμον, ἐφεύρε τὸν θάνατον τῆς πείνας τὸν σκληρότερον καὶ μαρτυρικώτερον θάνατον διὰ κάθε μικρὸν λαόν, ὁ ὁποῖος δὲν ὑποτάσσεται εἰς τὰς διαταγὰς της.

Διὰ τοὺς Γάλλους μόνον ἠμπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς ἐπιφυλακτικὸς διότι ἐπὶ τέλους ἀμύνονται ὑπὲρ τοῦ ἐδάφους των καὶ ἀγωνίζονται διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν δούλων ἀδελφῶν των.

Ὅπως δὴποτε τὸ γεγονός εἶναι ὅτι οἱ εἰρηνοφίλοι ἐχρεωκόπησαν καὶ μαζὺ μετὰ αὐτοὺς τὸ μεγαλύτερον ἰδαγικόν, τὸ ὁποῖον ἐκαλλιέργησαν

κατά τὰ τελευταῖα ἔτη αἱ μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι γυναῖκες τοῦ κόσμου, αἱ ἰδρύτριαι χιλιάδων σωματείων καὶ φρανατικά ἱεραπόστολοι τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἀλτροῦσμοῦ.

Καὶ εἰρηνοφίλοι παραδόξως ἔμειναν οἱ μικροὶ λαοὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἑλλάς, εἰς τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον δὲν εἶχε καλλιεργηθῆ ἡ ἰδέα τῆς εἰρηνοφιλίας, ἀλλὰ καὶ πάντοτε ἀντετάχθημεν εἰς αὐτήν.

Κατὰ τὰς παραμονὰς μάλιστα τῶν δύο μας πολέμων ὁ Διεθνῆς Σύνδεσμος τῶν Γυναικῶν εἰς τὸν ὁποῖον εἴχαμεν προσχωρήσει καὶ αἱ Ἑλληνίδες μᾶς ὑπέβαλε μετὰ τῆς ἰδρύσεως ἄλλων τμημάτων καὶ τὴν ἰδρυσιν τμήματος εἰρηνοφίλων. Τότε σιγῶς εἰς ἐπιστολήν, ἡ ὁποία εἶχε χαρακτηρησθῆ ὡς πολὺ δριμύεια, ἀπαντήσαμεν: « Ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἀδελφούς δούλους, μᾶς εἶναι ἀδύνατον νὰ ταχθῶμεν ὑπὸ τὰς σημαίας τῶν εἰρηνοφίλων». Σήμερον τὸ μέγα μέρος τῶν δούλων ἀδελφῶν ἐλευθερώθη καὶ μένομεν εἰρηνοφίλοι, ὅταν οἱ ἕως χθὲς σχιζόμενοι διὰ τὴν εἰρήνην ἀλληλοσκοτώνονται θηριωδῶς. Ἐμπρὸς εἰς τὴν πραγματικότητα αὐτὴν ἀνατρέπονται ὅλοι αἱ θεωρίαι περὶ ἐπικρατήσεως ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι ριζοῦν καὶ μεταδίδονται ἐφ' ὅσον καλλιεργοῦνται. Ὁ ἄνθρωπος μὲ ὅλον τὸν πολιτισμὸν ἔμεινε εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἐγωῦσμοῦ καὶ τῆς ἐπικρατήσεως εἴτε ὡς ἄτομον, εἴτε ὡς ὀμίαν, εἴτε ὡς ἔθνος εἰς πρωτογενῆ κατάστασιν. Ὁ Χριστὸς ὁ πρῶτος σοσιαλιστὴς καὶ εἰρηνοφίλος τοῦ κόσμου, ὅπως καὶ ὁ Βούδας ἔμεινε μόνον ὡς μεγάλα φυσιογνωμίαι καὶ ἀρχαῖοι δογματῶν, ἀλλ' αἱ ἀρχαὶ τῶν ἐναυάγησαν. Ἡ ἀνθρωπίνη σκληρότης καὶ πλεονεξία εἶρε τρόπον νὰ τὰς καταστρατηγήσῃ. Καὶ αἱ γυναῖκες ποῦ ὑπῆρξαν αἱ πρῶτοι ἀπόστολοι τῶν ἰδανικῶν αὐτῶν καὶ πρῶτοι κήρυκες τῶν θρησκευτῶν τῆς ἀγάπης ἀδίκως ἔχυσαν τόσον αἷμα καὶ χύνουν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τόσην μελάνην. Ἡ εἰρήνη ἐφόσον ὑπάρχουν ἄνθρωποι καὶ ὄχι ἄγγελοι εἶναι ἀδύνατον νὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸν κόσμον.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

Ἡ πλέον ἐλαφρὰ γυναῖκα δύναται νὰ γίνῃ πιστὴ καὶ ἐνάρετος εἴτε ἀπὸ ἑνὸς μεγάλου αἰσθήματος, εἴτε ἀπὸ ἑνὸς περιβάλλοντος καλωσύνης καὶ ἀρετῆς.

Ὅσαι γυναῖκες ὑπῆρξαν νέαι εἴμορφοι, τυχαίνει νὰ λησμονοῦν ὅτι ἐγήρασαν καὶ γίνονται γελοῖαι.

Ἡ εὐποιεῖα εἶναι διὰ τοὺς ἄνδρας καθήκον καὶ διὰ τὰς γυναῖκας ἀνάγκη.

Ἡ καρδιά τῆς γυναίκος εἶναι μυστήριον, τοῦ ὁποίου δὲν πρέπει νὰ ζητοῦμεν τὴν λύσιν.

Ἡ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ Ἡ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Δημοσιεύομεν εὐχαρίστως κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὁραίου μελέτην περὶ ἀνατροφῆς τοῦ δος Σ. Ζαβιτσιάνου, ἰδρυτοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν νόθων μικρῶν τῆς Notre Dame de Pèra κ.τ.λ.

Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι ἡ καλλιτέρα ἀνατροφή, ἐκεῖνη ἡ ὁποία ἔδωκε τὰ εὐνοϊκώτερα ἀποτελέσματα εἶναι ἡ διδομένη κατ' οἶκον. Παρατηρήθη μάλιστα ὅτι τὰ παιδιὰ, τὰ ὁποῖα ἀνετράφησαν πλησίον τῆς οἰκογενείας τῶν μέχρις ἡλικίας ὀκτώ-ἐννέα ἔτων εἶναι πολὺ λεπτότερα καὶ ἀβρότερα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῶν ὁποίων ἡ ἀνατροφή ἔχει ἐγκαταλειφθῆ εἰς τὸ σχολεῖον.

Βεβαίως τὰ παιδιὰ τὰ ὁποῖα ἀνατρέφονται ἐσωτερικῶς, φαίνονται κάπως περισσότερον μορφωμένα καὶ πειθαρχικώτερα, ἀλλ' ὕστερον πάντοτε εἰς αἰσθήματα καὶ ψυχικὴν εὐγένειαν, τὴν ὁποίαν μόνον ἡ στοργὴ τῶν γονέων μεταδίδει.

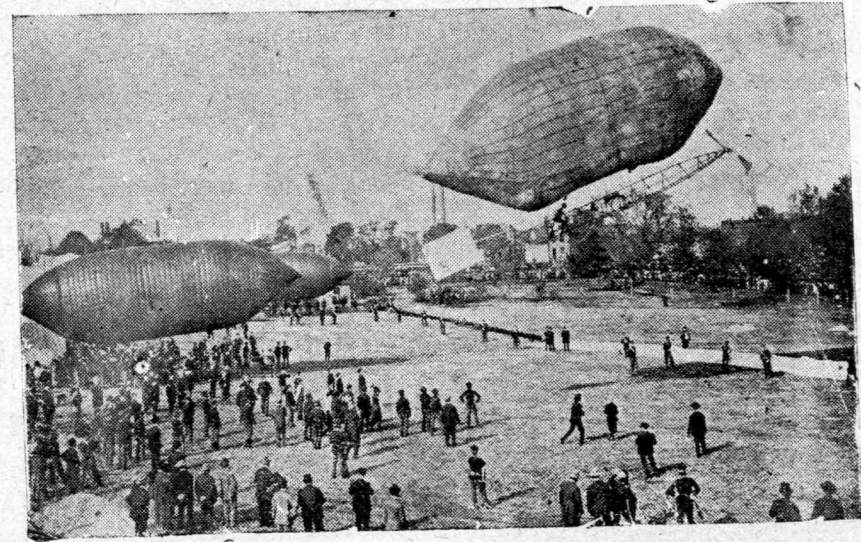
Ὡς πρὸς τὴν ἀντίρρησην ἐκεῖνων οἱ ὁποῖοι ἀποφαίνονται περὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως, ἢν παρέχει τὸ σχολεῖον, θὰ ἔλεγα ὅτι αἱ γνώσεις εἶναι συμπλήρωμα τῆς ἀνατροφῆς καὶ ὅτι ὅσον ἀργότερα μεταδοθῶν εἰς τὸ παιδικὸ μυαλό, τόσον περισσότερον μένουσιν.

Διότι πρέπει νὰ γίνετα διαίρησις μεταξὺ τῆς ἀνατροφῆς, ἡ ὁποία μορφώνει τὸν χαρακτήρα τοῦ παιδιοῦ καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἡ ὁποία ἀναπτύσει τὸ πνεῦμα του. Ὑπάρχουν μάλιστα οἱ φρονοῦντες ὅτι ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἀντίληψιν τῆς δράσεως τοῦ σχολείου ὁ χαρακτήρ τῶν παιδιῶν διαστρέφεται. Ἐὰν οἴψωμεν ἕνα βλέμμα εἰς τὰ ἐκθετοτροφεία, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνατρέφονται παιδιὰ χωρὶς τὴν παραμικρὰν στοργὴν γονέων ἔχομεν τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας, ὅτι οἱ παιδαγωγικοὶ νόμοι εἶναι ἀνεπαρκεῖς πρὸς μόρφωσιν χαρακτήρων. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ εἶναι σκληρὰ, κακὰ, χωρὶς χαρακτήρα. Ἐνῶ παιδιὰ ἐκθετα ἀνατρέφόμενα ἀπὸ θετοὺς γονεῖς, καὶ ἀπὸ τὴν τροφὴν εἰς τὴν ὁποίαν τὰ ἐνεπιστεύθησαν γίνονται ἄνθρωποι τίμοι, ἐργατικοί, μὲ χαρακτήρα.

Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ σχολεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἐκπαιδεύσις συνοδεύεται καὶ ἀπὸ στοργὴν καὶ τρυφερότητα.

Ἄλλ' αὐτὰ εἶναι ἐξαιρέσεις. Τὰ αἰσθήματα αὐτὰ ἀναπτύσσονται εἰς τὴν παιδικὴν ψυχὴν εἰς περιβάλλον μόνον μητρικῆς στοργῆς καὶ αὐταπαρνήσεως, εἰς ἀτμοσφαιρὰν ἀγάπης, ἡ ὁποία δυστυχῶς συχνὰ λείπει καὶ ἀπὸ πολλὰς οἰκογενείας.

Οἰκογένειαι μεθύσων, δυσαναλόγων καὶ ὑπόπτου προελεύσεως γάμων, οἰκογένειαι θρησκο-

Σταθμὸς Ἀεροπλάνων.

μανῶν ἢ καὶ ἀνθρώπων χωρὶς μόρφωσιν καὶ διημιπλοῦτων, εἶναι βεβαίως ἀκατάλληλοι διὰ τὴν μόρφωσιν παιδιῶν, ὁπότεν τὸ σχολεῖον ἀντικαθιστῆ πάντοτε ἐπωφελέστερα τοὺς γονεῖς. Συνήθως οἱ ἀμόρφωτοι διημιπλοῦτοι γονεῖς ἀναθέτουν εἰς ξένους λεγομένους παιδαγωγούς τὴν κατ' οἶκον ἀνατροφήν τῶν παιδιῶν τῶν. Αὐτὸ παρατηρεῖται συχνότατα εἰς τὴν Τουρκίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ Βαλκάνια ἐν γένει. Ἐχει δὲ ἡ μόρφωσις αὐτὴ ἐπιβλαβέστατα ἀποτελέσματα καὶ ἐπὶ τῶν παιδιῶν καὶ ἐπὶ τῶν κοινωνιῶν, τὰς ὁποίας βραδύτερον ἐπηρεάζουν οἱ οὕτω μορφωθέντες πολῖται. Διότι ἡ ξένη παιδαγωγὸς εἶναι, κατὰ τὸ πλεῖστον, γυναῖκα χωρὶς μορφωτικὴν ἀξίαν, ἡ ὁποία κρύπτει συχνὰ ὑπὸ ἐξωτερικὸν ψεύτικο ἕνα ἐχθρὸν εἴτε τῆς οἰκογενείας, εἴτε τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος.

Ἐντεῦθεν τίθεται τὸ ζήτημα: Ἄφοῦ ἡ μόρφωσις εἶναι ἐπιστήμη καὶ οἱ πολλοὶ γονεῖς δὲν ἔχουν καμμίαν ἰδέαν τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς ποῖος θὰ μορφώσῃ τὰ παιδιὰ; οἱ περισσότεροι παιδαγωγοὶ παραπονοῦνται ὅτι οἱ γονεῖς ὄχι μόνον δὲν μορφώνουν ἀλλὰ καὶ καταστρέφουν ὅ,τι τὸ σχολεῖον μετὰ πολλοὺς κόπους κατορθώνει νὰ ἐπιτελέσῃ ὑπὲρ τῆς μόρφώσεως τοῦ παιδιοῦ. Τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι δυσκολώτατον, ἀπησχόλησε δὲ καὶ τοὺς προγόνους μας κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, χωρὶς δυστυχῶς καὶ νὰ κα-

τορθωθῆ ἡ λύσις του. Ἴσως μάλιστα ἡ κατάπτωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ χαρακτήρος νὰ ὀφείλετο κατὰ πολὺ εἰς τὴν ἀνατροφήν τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἑμορφώοντο ὡς σήμερον ἀπὸ ξένους καὶ ξένους παιδαγωγούς.

Πρέπει νὰ ἐννοηθῆ καλά ὅτι ἡ τέχνη τῆς παιδικῆς μόρφώσεως εἶναι πολὺπλοκος καὶ δυσκολωτάτη. Ἀποκτᾶται μόνον μετὰ βαθεῖαν μελέτην τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τῆς φυσιολογίας καὶ μάλιστα τῆς ἐιδικῆς ψυχολογίας τῶν παιδιῶν, τῆς ἱστορίας, τῆς φιλολογίας καὶ κάθε εἶδους γνώσεως.

Ἐὰν λοιπὸν οἱ διδάσκαλοι οἱ μορφωθέντες εἰς ἐιδικὰ διδασκαλεῖα ὕστερον, πῶς εἶναι δυνατόν γονεῖς στοιχειώδους μόρφώσεως νὰ εἶναι κατηρητισμένοι καλλίτερα. Βεβαίως σήμερον εἰς τὰς πόλεις πολλαὶ μητέρες ἔχουν πτοχεῖα διδασκαλικά. Ἀλλὰ οἱ περισσότεροι ἀνεξάρτητοι γονεῖς εὐθὺς ποῦ τὰ κορίτσια τῶν μάθουν καλὴν ὀρθογραφίαν νομίζουσιν ὅτι τοὺς φθάνουν τὰ γράμματα καὶ καταγίνονται ἔπειτα πῶς νὰ τὰς κάμουν γλωσσομαθεῖς. Καὶ εἰς τὰ κατώτερα κέντρα ἡ ἀμάθεια τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς βασιλεύει ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας πῶς λοιπὸν νὰ ἀπαιτήσῃ τις ἀπὸ τὴν μητέρα ὅσον καλὴ καὶ ἀφωσιωμένη καὶ ἂν εἶναι νὰ εἰξεύρῃ πῶς ἕνα προτέρημα ὑπερβολικὸν δύναται νὰ ξεπέσῃ εἰς

ελάττωμα και πώς κάθε ελάττωμα καταλλήλως διευθυνομένον ημπορεί να μεταβληθῆ εἰς πρό-
 τέρημα ; Πόσα παραδείγματα οικογενειῶν ἠδυ-
 νάμην νὰ φέρω, εἰς τὰς ὁποίας οἱ γονεῖς και
 πρὸ πάντων ἡ μητέρα ἦσαν ἄνθρωποι καθὼς
 πρέπει και οἱ ὅποιοι ἀνέθρεψαν τὰ παιδιὰ των ἀτε-
 λέστατα, με ἐλαττώματα ἐγωῖσμοῦ, φθόνου, φι-
 λοργυρίας και πλεονεξίας, διαμάχης και μεταξὺ
 ἀδελφῶν ἀκόμη ;

Αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ μητέρα ὅσον καλὴ
 και ἂν εἶναι ὅμως ἡ παρ' αὐτῆς δεδομένη μόρ-
 φωσις στερεῖται ἠθικῆς δυνάμεως κατὰ τὸ πλεῖ-
 στον. Ἡ καλλιέργεια τῶν αἰσθημάτων, ἡ κυ-
 ρισαρχία ἐπὶ τῶν παθῶν ἡ κατ' αὐτῶν κατεύ-
 θυνσις εἶναι πράγματα ἀκατάληπτα σχεδὸν διὰ
 τὴν σημερινὴν νεότητα, ἡ ὁποία ἐλευθερωτέρα
 ἀπὸ τὴν τοῦ παρελθόντος ἀγνοεῖ τὰς βαρεῖας
 συνεπειᾶς πράξεων φαινομενικῶς ἀθῶων.

Οἱ γονεῖς λοιπὸν, μεθ' ὅλην τὴν ἐπικρατή-
 σασαν μέχρι τοῦδε πεποιθήσιν, εἶναι ἀνίσχυροι
 διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ χαρακτήρος μόνοι αὐτοί,
 ἄνευ τῆς ἠθικῆς συνδρομῆς και διευθύνσεως
 πρῶτον τοῦ οικογενειακοῦ ἱατροῦ και ἔπειτα
 τοῦ παιδαγωγοῦ.

Ὁ οικογενειακὸς ἱατρὸς ὄφειλε νὰ εἶναι ὁ
 πρῶτος φίλος και ἐκτελεστὴς τῆς εὐτυχίας τῆς
 οικογενείας. Αὐτὸς ποῦ παρακολουθεῖ τὴν φυ-
 σικὴν ἐξέλιξιν τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τοῦ λίκνου, αὐ-
 τὸς ποῦ ἐννοεῖ τὴν ἰσοσυγκρασίαν του ὄφειλε
 και νὰ ὑποδεικνύῃ εἰς τοὺς γονεῖς πῶς νὰ διευ-
 θύνουν τὴν μόρφωσιν τοῦ παιδιοῦ των. Αὐτὸς
 ὡς ἱατρὸς ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἔχει καλλιεργήσει
 διὰ τῆς ἐπιστήμης τὴν βαθυτάτην παρατηρητη-
 κότητα και ὄφειλε νὰ διακρίνῃ ποῖα αἰσθήματα
 και πῶς δύνανται νὰ μετατραποῦν εἰς πάθη ἢ
 νὰ καταλήξουν εἰς ἀρεῖας. Αὐτὸς ὄφειλε νὰ με-
 τριάζῃ και τὴν ὑπερβολικὴν τρυφερότητα και τὴν
 μεγάλην ἀυστηρότητα αἱ ὁποῖαι καταστρέφουν
 τὸν χαρακτήρα τῶν παιδιῶν.

Ἐὰν ὁ ἱατρὸς τῆς οικογενείας ἐπενέβαινε
 εἰς τὴν παιδικὴν μόρφωσιν δὲν θὰ ὑπῆρχαν βε-
 βαίως τόσα παιδιὰ κατεστραμμένα και ὑπὸ ὑγι-
 εινὴν ἀλλὰ και ὑπὸ ψυχικὴν ἐποψιν.

Ἡ συνεργασία τοῦ ἱατροῦ ὄφειλε νὰ παρα-
 ταθῆ και μετὰ τὰ ὀκτὼ ἔτη, ὁπότεν ἀρχίξῃ ἡ
 σχολικὴ ἐκπαίδευσις. Ὁ ἱατρὸς θὰ συνεργασθῆ
 με τὸν διδάσκαλον και με τὸν παιδαγωγόν, θὰ
 ὑποδείξῃ εἰς τοῦτον τὸν δρόμον, τὸν ὅποιον θὰ
 ἀκολουθήσῃ, τὰς φυσικὰς ἀτελείας και τελειό-
 τητας τοῦ παιδιοῦ, ὁπότεν και μόνον ἡ μόρφω-
 σις τοῦ χαρακτήρος δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ.

Ἄλλ' ἀραγε ὅλοι οἱ ἱατροὶ δύναται νὰ ἀνταπο-
 κριθοῦν εἰς τὸ δύσκολον αὐτὸ ἔργον. Σήμερον
 ἴσως ὄχι. Αἰῶριον ναί, ἐὰν προστεθῆ εἰς τὰς ἱα-

τρικὰς σπουδὰς τὸ μάθημα τῆς εἰδικῆς ψυχολο-
 γίας τῶν μικρῶν και τῆς παιδαγωγικῆς και ἐὰν
 ἡ παιδιατρικὴ ἐν γένει ἀποτελέσῃ ὑποχρεωτικὸν
 κλάδον διὰ κάθε ἱατρόν, ὡς βᾶσις και ἀπαρχὴ
 τῆς φυσικῆς και ψυχολογικῆς ἀνατομίας τοῦ
 ἀνθρώπου.

Ὅταν ἡ συνεργασία ἱατροῦ, γονέων και
 παιδαγωγοῦ ἐπιτευχθῆ τότε θὰ ἠμποροῦμεν νὰ
 ἀξιῶσωμεν και νὰ ἐξασφαλίσωμεν μόρφωσιν
 ἰσχυρῶν χαρακτήρων.

ΤΟ ΦΩΤΙΣΜΕΝΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ

Εἶταν μιὰ μαύρη συνεφιασμένη νύκτα, χω-
 ρὶς σελήνη, χωρὶς ἀστέρια. Μέσα στὸ δωμάτιο
 ἡ ζέστη εἶταν ἀσφουκτικὴ, και τὰ κουνούπια,
 ἐσφύριζαν ἀπειλητικὰ τριγύρω στὴν λάμπα. Ὁ
 Λουδοβίκος ἐσηκώθηκε ἀπὸ τὴν πολυθρόνα
 του, και ἔρριξε ἕνα λυπημένο βλέμμα στὴν
 σελίδα ποῦ ἔγραφε. Τὴν εἶχε ἀρχίσει χωρὶς
 κέφι τὴν γέμιζε σβυσμένες λέξεις, και πάλιν
 δὲν κατῴρθωνε νὰ τὴν ἀποτελειώσῃ. Ἀπο-
 γοητευμένος ἔσβυσε τὸ φῶς, κατέβηκε τὰ
 τέσσερα πατώματα, και ἐκάθησε ἔξω, σ' ἕνα
 τραπέζι τῆς μπυραρίας ἀπέναντι ἀπὸ τὸ
 σπῆτι του.

Τι ἀπελπιστικὴ βραδυὰ ! Ὁ δρόμος, δὲν
 εἶταν πιὸ δροσερὸς ἀπ' τὸ δωμάτιό του, και
 ὅταν ἐφυσσοῦσε λίγος ἀέρας ἦταν ζεστὸς σὰν
 ἀναπνοὴ ἀρρώστου. Ὁ Λουδοβίκος ἐσυλλογι-
 ζετο πῶς θὰ ἔκανε καλλίτερα ἂν ἔμεινε στὸ δω-
 μάτιό του κ' ἐπλάγιαζε. Δὲν ἔχει ἀδικὸ μιὰ ἀρα-
 βικὴ παρομῖα ποῦ λέγει : « Καλλίτερα νὰ εἶναι
 κανεὶς ξαπλωμένος παρὰ καθισμένος, καλλίτερα
 πεθαμένος παρὰ ξαπλωμένος. » Πεθαμένος, ἀλή-
 θεια ! τί καλὰ ποῦ θὰ ἦταν ! τοῦ ἔφθανε πειὰ
 ἡ σκληρὴ ζωὴ ποῦ ζοῦσε. Συγγραφεὺς χωρὶς
 καμμιὰ ἐπιτυχία, χωρὶς ταλέντο ἴσως... ποῖος
 ξεύει ; Ζωὴ ὅμοια με τὸ δρομολόγιό τοῦ τράμ
 ποῦ κάθε δέκα λεπτὰ σέρνουν βαρεῖα τὰ ἀπο-
 κειμένα ἄλογα στὸν σκονισμένο δρόμο. Κ' αὐ-
 τὸς γιὰ νὰ ζῆσθ' ἔξυετο ὅπως τὰ ἄλογα τοῦ λεω-
 φορίου στὸν ζυγὸ τῆς ἐφημερίδας. Καὶ εἶταν
 τριανταοκτὼ χρόνων. Μιὰ χαμένη νεότης. Στὰς
 ἀναμνήσεις του δὲν εὑρίσκε τίποτε τρυφερό, και
 ὄραιο· καμμιὰ « πρᾶσινη γωνιά » ὅπως λένε οἱ
 ἄγγλοι.

Κ' ἐνῶ ἐβυίεζο μετὰ στὴς πένθιμες σκέ-
 ψεις ὁ Λουδοβίκος ἐκτύταζε γύρω του ἀφηρη-
 μένος. Ἐξαφνα παρετήρησε στὸ πέμπτο πά-
 τωμα, ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὸ δωμάτιό του ἕνα
 φωτισμένο παράθυρο. Μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἀπό-
 κεντρὴ γειτονιά ὅλοι κοιμοῦνται νωρίς, και μο-

νάχα αὐτὸ ἔλαμπε τόσο ψηλὰ μέσα στὸ σκοτάδι,
 με ἕνα φῶς στερεὸ και ἡσυχὸ ποῦ ἔμοιαζε με
 φάρο. Εἶταν ἀνοικτὸ, ἀλλὰ εἶχαν τραβήξῃ τὴν
 ἄσπρη κουρτίνα, ποῦ ἀνατρίχιαζε στὸ φύσημα
 τοῦ ἀνέμου.

— Ποῖος νὰ κατοικεῖ ἐκεῖ ἐπάνω ; ἔσκέ-
 πτετο ὁ Λουδοβίκος.

Εἶταν τόσο λυπημένος, τόσο ἔρημος, και
 τὸ παράθυρο εἶχε μιὰ τόσο γλυκεῖα ἡσυχὴ λάμψη,
 ὥστε ἐφαντάζετο αὐτοὺς ποῦ ζοῦσαν ἐκεῖ ἐπάνω
 πιὸ εὐτυχισμένους ἀπὸ αὐτόν. Ὅλοι ὅσοι ἐβγή-
 καν κουρασμένοι κ' ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὸ
 σπῆτι τους, προσπαθῶντας, στοὺς νυκτε-
 ρινοὺς περιπάτους νὰ ξεχάσουν κάποια νο-
 στολγία, ἐγνώρισαν αὐτὸ τὸ αἶσθημα. Ποῖος
 ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἐσκέφθηκε ἔμπρὸς σ' ἕνα παρᾶ-
 θυρο φωτισμένο : « Ἴσως ἡ εὐτυχία νὰ κατοικῆ
 ἐκεῖ μέσα. » Καὶ ποῖος δὲν τὸ κτύταξε πολλὴν
 ὥρα κρυμμένος μέσα στὸ σκοτάδι, ὅπως ἕνας
 ἀπελπισμένος ποῦ ὄλοι στὴν γῆν τὴν ἐγκατέλει-
 ψαν, βρίσκει παρηγοριά νὰ κυττάξῃ ἕνα ἀστέρι,
 και νὰ σκέπτεται πῶς μιὰ μέρα, θὰ ξαναρχίσῃ
 ἐκεῖ μέσα μιὰ νέα ζωὴ.

Ποῖος νὰ κατοικῆ ἐκεῖ πάνω ; ἐσκέπτετο ὁ
 Λουδοβίκος. Ποῖος ν' ἀγρυπνεῖ τόσο ἀργά ;

Ἴσως κάποιος ποιητὴς ἢ συγγραφεὺς ὅπως
 αὐτός ; Γιατί ὄχι ; Στὴ σκάλα κάποτε συναντᾷ
 ἕνα νέον ὄχρὸ και κακοντυμένο μ' ἕνα βιβλίο
 στὸ χέρι. Βέβαια ! τὸ παιδί αὐτὸ θὰ δίνει μα-
 θήματα τὸ πρωτὶ γιὰ νὰ κερδίξῃ λίγα χρήματα,
 και θ' ἀφιερῶνῃ στὴν ποίησιν τῆς ἄλλης ὄρας.
 Εἶναι πτωχὸς ἀλλὰ ὑπερήφανος, και ἀγνὸς σὰν
 κείνος. Διατηρεῖ ἀκόμη ὅλον τὸν θησαυρὸ τῆς
 νεότητος, ὅλα του τὰ ὄνειρα. Καὶ ὅταν καμμιὰ
 μικρὴ μοδιστροῦλα τὸν κυττάξῃ μ' ἕνα χαμόγελο,
 αὐτὸς χαμηλώνει τὰ ὄραια του μάτια. Ἐπιθυμεῖ
 βέβαια τὴν δόξα, ὅμως στὰ δημιουργήματά του
 θὰ χύσῃ ὅλην τὴν εὐλοκίαν αὐτῆς ψυχῆς του.
 Ἴσως αὐτὴν τὴν στιγμὴ γράφει τοὺς πρώτους
 του στίχους, αὐτοὺς ποῦ μόνο μιὰ φορὰ μπο-
 ρεῖ κανεὶς νὰ γράψῃ. Καὶ φαντάζεται ἕνα μα-
 γικὸ παράδεισο ποῦ τὰ λουλούδια ἔχουν πτερὰ,
 και ποῦ ὅλες ἡ γυναῖκες εἶναι ἀθῶες και καλῆς
 σὰν τ' ἀστέρια.

Τι νὰ κάνῃ αὐτὴν τὴν ὥρα ὁ νέος ποιη-
 τῆς ; Ἴσως νὰ ἐπλάγιασε και ξαναδιαβάξῃ κά-
 ποιο ἀγαπημένο βιβλίο. Ὅχι, ἴσως, ἀφοῦ ἐρ-
 γάσθηκε ὅλην τὴν νύκτα, και ἔγραψε μερικὸς
 ἀπὸ τοὺς καλλίτερος του στίχους, ἀποκοιμή-
 θηκε κουρασμένος στὴν πολυθρόνα του. Καὶ
 ὄνειρεύεται πῶς ἡ μοῦσα, ποῦ ὑπάγχει γι' αὐ-
 τὸν ἀκόμη, τὸν κυττάξῃ χαμογελῶντας, και τὸν
 φιλεῖ στὸ μέτωπο.

Ποῖος νὰ κατοικεῖ ἐκεῖ ἐπάνω ; σκέπτεται
 ὁ Λουδοβίκος. Δυὸ ἐρωτευμένοι ἴσως. Τὶ νέο
 και χαριτωμένο ταῖρι Ὁ ἔρωσ των ἄρχισε
 ἀπλοῦστατα στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, μιὰ μέρα
 ποῦ κατὰ τύχην βρέθηκαν κοντὰ κ' ἐκτύταζαν
 τὰ ξύλινα ἄλογα τοῦ ὑποδρομίου. Ἀλλὰ ἐκεῖνη
 εἶδε ἀμέσως πῶς εἶναι ξανθὸς, με χεῖλη κατα-
 κόκκινα, και κείνος ἀφωσιώθηκε ἀμέσως στὴ
 μελαχροινὴ με τὰ γελαστὰ μάτια. Γιὰ νὰ εἶναι
 εὐτυχισμένοι ζήτησαν τὴν ἄδεια μονάχα ἀπὸ τὰ
 εἰκοσι χρόνια τους. Περιεργὸ ὅμως νὰ ἔχουν
 φῶς. Ὁ ἔρωσ ἀγαπᾷ τῆς μεγάλης σκοτεινῆς νύ-
 κτες. Χωρὶς ἄλλο ὁ νέος θὰ πῆγε νὰ γευματίσῃ
 σε κάποιον γέρω συγγενῆ του και ἡ νέα ἐνῶ
 τὸν περιμένει ἀποκοιμήθηκε κοντὰ στὸ ἀνα-
 μένο κερί . . .

Ποῖος νὰ κατοικεῖ ἐκεῖ μέσα συλλογίζεται
 ὁ Λουδοβίκος, με τὰ μάτια προσηλωμένα ψηλὰ,
 στὸ παράθυρο ποῦ λάμπει μέσα στὸ φῶς.

Γιατί ὄχι ἕνα ἀνδρόγυνο με τὰ παιδιὰ τους ;
 Σαν αὐτοὺς ποῦ συναντᾷ κάποτε τὴν Κυριακὴ ;
 Ἡ μητέρα ξανθὴ, κουρασμένη σπρώχνει τὸ
 ἀμαξάκι με τὸ μωρὸ τῆς, και ὁ πατέρας εἶναι
 περίφανος γιατί κρατεῖ ἀπὸ τὸ χέρι τὸ ἀγόρι
 του. Ἴσως αὐτοὶ κατοικοῦν ἐκεῖ ἐπάνω. Τὸ
 μωρὸ ποῦ δὲν ἐπερίμεναν και ποῦ ὑποδέχθηκαν
 με χαρὰ αὐξήσε τὰ ἔξοδα. Εὐτυχῶς ὁ πατέρας
 ἔχει ἐργασία, ἀλλὰ λείπει ὅλην τὴν ἡμέρα, και
 τὸ βράδυ ἀγρυπνεῖ κοντὰ στὴ λάμπα τοῦ πε-
 τρελαίου γιὰ νὰ ξαναθυμηθῆ ὅσα ἑλληνικά ἔμαθε
 ἐπειδὴ ὁ μικρὸς του ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ προγυ-
 μναστή.

Μπά ! μ' ὅλη τους τὴ φτώχεια τοὺς ζηλεύει
 κ' αὐτοὺς ὁ Λουδοβίκος.

Ἐξαφνα χονδρὲς σταλαγματιᾶς βροχῆς ἔπε-
 σαν ἐπάνω στὸ πεζοδρόμιο και στὸ τραπέζι ποῦ
 ἀκουμβᾷ. Πρέπει νὰ γυρίσῃ σπῆτι. Ἄν και ἡ
 ὥρα εἶναι τόσο περασμένη ὁ Λουδοβίκος βρί-
 σκει τὴν θυρωρὸ στυμμένην σὲ μιὰ μάλλινη κάλ-
 τσα ποῦ μπαλλώνει. Θὰ μάθῃ τέλος ποῖος ἀγρυ-
 πνεῖ πίσω ἀπὸ τὴν φωτεινὴν κουρτίνα, ἐκεῖ ποῦ
 ἐφαντάσθηκε ὅλες τῆς εὐτυχίας ποῦ μποροῦν ν'
 ἀπολαύσουν οἱ πτωχοὶ : τὴν ἐργασία, τὸν ἔρωτα,
 τὴν οικογένεια.

— Ποῖος κατοικεῖ ἐκεῖ ἐπάνω ; Ναὶ ἀκρι-
 βῶς ἐπάνω ἀπ' τὸ δωμάτιό μου. Εἶναι τὸ μόνο
 παράθυρο ποῦ ἔχει φῶς στὸ σπῆτι.

— Ἀλλοίμονο, κύριε. Κανεὶς δὲν κατοικεῖ
 πεῖα. Τὸ εἶχε ἕνας γέρος ποῦ χρεωστοῦσε δύο
 νοίκια, και ὁ σπητονοικοκύρης δὲν τοῦ τὰ ζυ-
 τοῦσε, ἀπὸ ψυχικὸ. Πέθανε χθὲς στὴς τέσσερις.
 Μιὰ κυρία μοῦ ἔδωσε ἕνα παλιὸ σεπτόνι νὰ
 τὸν τυλίξω, κ' ἐπειδὴ δὲν εἶχε κανέναν συγγενῆ

οὔτε φίλο γιὰ νὰ τὸν ἀγρυπνήσῃ, ἀναψα ἕνα κερί κοντὰ στὸ κρεββάτι του.

Τώρα θ' ἀνέβω κ' ἐγὼ λιγάκι γιὰ νὰ πῶ μὰ προσευχή.

Παράφρασις François Coppée

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

Ἡ γυναίκα ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της δὲν εἶναι βεβαίως γεννημένη διὰ τὸν πόλεμον, ἀφοῦ ὁ προορισμὸς της εἶναι νὰ δίδῃ καὶ ὄχι νὰ ἀφαιρῇ τὴν ζωὴν. Ἡ βασιλεία της ὀφείλει νὰ εἶναι βασιλεία ἀγάπης καὶ ὄχι τρόμου. Ἡ χάρις, ἡ γλυκύτης, τὸ πνεῦμα της, ἡ καλλονὴ της τῆς δίδουν δύναμιν πολὺ μεγαλιτέραν ἐκείνης ἣν θὰ τῆς ἐδίδαν αἱ πολεμικαὶ νίκαι της.

Ἐν τούτοις ὑπάρχουν περιστάσεις, καθ' ἃς αἱ γυναῖκες ἀναγκάζονται νὰ λησιμονήσουν τὴν εἰρηλικὴν ἀποστολὴν των. Τότε ρίπτονται εἰς τὸν πόλεμον μὲ τόσον θάρρος ὥστε νὰ ὑπερβαίνουν εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐνδοξότερους πολεμιστάς. Δὲν ὑπάρχει λαός, ὁ ὁποῖος νὰ μὴν ἀναγράφῃ μεταξὺ τῶν ἡρώων του καὶ γυναῖκας, εἰς τὰς ὁποίας καὶ μόνας ἐνίοτε ἀποδίδεται ἡ ἐπιτυχία μιᾶς νίκης ἢ ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος. Συχνὰ ἐνεθάρρουν τὸσον τοὺς ἡττημένους, ὥστε δι' αὐτῶν νὰ ἀνεγερθοῦν θρόνοι ἐτοιμόρροποι.

Καὶ διὰ νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰς ἀρχαίας Ἑλληνίδας ἀναφέρωμεν τὴν Ἀρχιδάμειαν, ἡ ὁποία ἠνάγκασε τὸν Πύρρον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Σπάρτης.

Ἡ κόρη τοῦ Λυκούργου Ἀρπαλίχη ἐπὶ κεφαλῆς ὀλίγων στρατιωτῶν ἐπέτεσε κατὰ τῶν Γετῶν ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔλευθέρωσε τὸν πατέρα της, ὅστις ἦτον αἰχμάλωτός των.

Ἡ Κρατησίπολις, ἡ ἡγεμονίς τῆς Σικυῶνος ἐξεδίωξε τοὺς κατὰ τῆς πόλεως ἐπελθόντας ἐπαναστάτας, ἐνῶ ἡ Ἀργεία Τελέσιλλα ἐπὶ κεφαλῆς στρατοῦ ἀπὸ γυναῖκας ἐδίωξε τοὺς ἐπιδρομὸντας κατὰ τοῦ Ἄργους Λακεδαιμονίους στρατηγούς Δημάρατον καὶ Κλεομένην.

Ἄλλη βασίλισσα ἡ Θόμιρις τῶν Μασαγετῶν ἐνίκησε τὸν Κῦρον εἰς τακτικὴν μάχην. Ἡ σύζυγος τοῦ Βικτορίνου Βικτορίνη τὴν ὁποίαν ὁ Πόσθουμος ἀνεγνώρισεν ὡς δικαιουμένην νὰ ἐπεμβαίνει εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους ἐπωνομάζετο ἡ θεὰ τῶν στρατῶν.

Αἱ γυναῖκες τῶν Γαλατῶν δὲν ὑστεροῦσαν διόλου ἀπὸ τὰς ἡρώιδας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρώμης. Εἰς πολλὰς περιστάσεις ἐπέδειξαν τόσῃ ἀποφασιστικότητά καὶ ἡρωϊκὸν πατριωτι-

σμόν, ὥστε ὁ λαὸς ἀπὸ θαυμασμὸν κατήρτισε δικαστήριον ἀπὸ γυναῖκας, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ψήφου του ἐκήρυσσε τὸν πόλεμον ἢ τὴν εἰρήνην. Ὁ μεσαῖον καὶ οἱ μετ' αὐτὸν αἰῶνες εἶναι ἀκόμη γονιμότεροι εἰς πολεμικὰς γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι ἐπιτίθενται καὶ καταλαμβάνουν φρούρια, διοικοῦν στρατοὺς καὶ κατάγουν μεγάλας νίκας.

Ἡ Ἰωάννα δ' Ἄρκ, ὁ τρόμος τῶν Ἀγγλων καὶ ἡ δόξα τῆς Γαλλίας ὑπερέβη εἰς ἡρωισμόν τοὺς ἰσχυροτέρους ἰππώτας τῆς ἐποχῆς της. Ἡ Ἰωάννα Hachette ὑπερασπίσθη θαυμάσια τὸ Beauvais ἀπὸ τὰς ἐπιλήξεις τοῦ ὁποῖου κατεκρήμνισε τοὺς κατ' αὐτοῦ ἐπιτιθεμένους ἐπιδρομείς. Ἡ Ἰωάννα de Montfort ἐπὶ κεφαλῆς μικροῦ στρατοῦ ἀνέκτησε πολλὰς πόλεις τῆς κομητείας τοῦ Blois.

Ἡ Μαργαρίτα d'Αυζου, μέγας στρατηγὸς καὶ ἀτρόμητος στρατιώτης ἐνίσχυνεν ἐπὶ μακρὸν σύζυγον ἀνίκανον, τοῦ ὁποῖου συνέτριψε δύο φορὰς τὰ δεσμά, ἐδωκε δώδεκα μάχας, συνελήφθη αἰχμάλωτος, καὶ ὑπέφερε μὲ θάρρος τὴν αἰχμαλωσίαν μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ὁ Λουδοβίκος 11ος τὴν ἠλευθέρωσε.

Καὶ ὁ Μέγας Πέτρος θὰ ἔφθανεν εἰς ὃ σημεῖον ἔφθασε, χωρὶς τὴν μεγαλοφυΐαν τῆς Αἰκατερίνης;

Ἡ Φραγκίσκα νέα Ἰταλίς διεκρίθη εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Καζάλ. Ὁ στρατάρχης τῆς στρατίας ἐκείνης μάρτυς τοῦ θάρρους της τῆς ἀπένευε χρηματικὴν ἀμοιβὴν καὶ βαθμὸν ἀξιωματικοῦ· ἡ Ρίτα ἡρώϊς τοῦ Ἰσπανικοῦ στρατοῦ ἐδίωξε τοὺς Ἀγγλους ἀπὸ τὴν Corogua. Ἡ δὲ Μπόννα κόρη τοῦ λαοῦ ἐπὶ κεφαλῆς ὀλίγων ἀνδρῶν ἐκυρίευσεν τὸ φρούριον τοῦ Παβάνο καὶ ὑπερασπίσθη τὸ Μαυροβούνι κατὰ τῶν Τούρκων.

Ἀπειράριθμα ἔχομεν παραδείγματα ἡρωϊκῶν γυναικῶν τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους κατὰ τὴν πολιορκίαν αὐτῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἡ Ρόδος καὶ ἡ Μάλτα ὑπερασπίσθησαν γενναίως ἀπὸ τὰς γυναῖκας των. Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Λήμνου μιὰ κόρη ἡμύνη προὐ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως καὶ μὲ ὀλίγους ὑπ' αὐτὴν ἀνδρας ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τοὺς πολιορκητάς. Ἄλλὰ καὶ εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Κύπρου αἱ γυναῖκες ὤρμησαν ὀπλισμένοι ἐπολέμησαν καὶ ἐξεδίωξαν τοὺς πολιορκητάς.

Εἰς τὴν μεγάλην τῆς Γαλλίας ἱστορικὴν περιόδον τοῦ 1793 πολλὰι γυναῖκες μετημφισμέναι εἰς ἀνδρας ἐπολέμησαν ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας, διεκρίθησαν διὰ τὴν ἀνδρείαν των, ἐλαβαν βαθμοὺς ἀξιωματικῶν καὶ ἐπαρασημοφορήθησαν. Μία ἐξ αὐτῶν ἡ Κατερίνα Tigueur τῆς ὁποίας ἐδημοσιεύθη καὶ ἡ βιογραφία ἔλαβε

μέρος εἰς ὅλας τὰς μάχας τῆς Δημοκρατίας καὶ κατόπιν Ἀυτοκρατορίας. Ἦτο πάντοτε εἰς τὸ μέτωπον τοῦ πυρός, ἔσωσε τὴν ζωὴν πολλῶν στρατηγῶν, ἔλαβεν ἕξ πληγὰς, τρεῖς σπαθισμούς, δύο σφαίρας καὶ ἓν τραῦμα ξιφολόγητος. Ὁ Ναπολέων τὴν ὠνόμαζε **γενναῖον στρατιώτην**.

Ἄλλὰ καὶ γυναῖκες ποῦ προσέφεραν ἐκούσιως καὶ εὐχαρίστως τὴν ζωὴν των θυσίαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος ἔχομεν περισσότερας ἀπὸ ἀνδρας. Ἀπέναντι ἐνὸς Κόρου ἔχομεν τὰς δύο θυγατέρας τοῦ Ἐρεγθέως Πανδώραν καὶ Πρωτογένειαν, ἔχομεν τὴν Μακαρίαν καὶ τὴν Ἀμπαρίαν, ἔχομεν τὴν μητέρα τοῦ Κλεομένου, ἔχομεν τὰς γυναῖκας τῆς Φωκαίας αἱ ὁποῖαι ὄταν ἐπολιορκεῖτο ἡ πατρίς των ὠρτίσθησαν νὰ τὴν καύσουν καὶ νὰ καοῦν μαζὴ της καὶ ἔστεφάνωσαν μὲ ἄνθη ἐκείνην ποῦ ἔδωκε τὴν συμβουλὴν αὐτήν. Ἡ μήπως εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν ἡ Δέσπω τοῦ Σουλῆου δὲν ἔκαυσε τὸν πύργον της μὲ τῆς δέκα κόρας καὶ νύμφες της, αἱ ὁποῖαι ἐπροτίμησαν τῆς σκλαβιάς τὸν ἡρωϊκὸν αὐτὸν θάνατον;

ΙΣΤΟΡΙΚΗ

ΑΝΘΗ

Ἐπέρασα προχθὲς μερικὰς στιγμὰς εἰς ἕνα θερμοκήπιον ὅπου κάθε χρόνον ἡ ἀνθοκομία συσσωρεύει τῆς θαυμαστῆς ἀνθήσεως της. Καὶ κάθε χρόνον φαίνονται ὅτι αἱ σκῆαι καὶ τὰ χρώματα γίνονται ὠραιότερα καὶ σπανιότερα, ὅτι τὰ ἄνθη χρωματίζονται καὶ λαμβάνουν νέας θαυμασίας διακυμάνσεις ἀπὸ τὰ πλέον βαθύχρωμα ἕως τὰ πλέον λεπτὰ χρώματα.

Τὰ ῥόδα τῆς αὐγῆς καὶ αἱ πορφύραι τῆς δύσεως παίζουσι εἰς τὰ πέταλά των καὶ καίουν ὡς φλόγες εἰς τὸ βάθος τῶν καλύκων των. Καὶ τὰ λιλά, βελουδίνα ἄνθη τῶν ὀρχιδωιδῶν καὶ τῆς ἴριδος, τὰ ἐλαφρὰ τῶν παιωνιῶν καὶ τὰ ὡς ἀπὸ γάλα τῶν ῥοδοδένδρων καὶ τῆς ἀζαλέας ὅλα ἐκτίθενται ἐκεῖ καὶ στολίζουν θαυμάσια τὸ θερμοκήπιον.

Εἶναι δυνατόν αὐτὰ τὰ ἐλαφρὰ καὶ θαυμάσια πράγματα ποῦ κυματίζουν ἀπαλὰ καὶ ἀρωματίζουν τὸν ἀέρα, εἶναι δυνατόν νὰ ἔχουν ἐξέλθει ἀπὸ τὸ ἴδιο ἐργαστήριον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξέρχονται τόσα τέρατα, τόσα ἐρπετά, τόσα ἐξαμβλώματα.

Πῶς εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην πρακτικὴν ἐπιχείρησιν ποῦ εἶναι ἡ δημιουργία ἡδυνήθησαν νὰ εἰσδύσουν αὐτὰ τὰ περιττὰ πράγματα ποῦ δὲν ἔχουν ἄλλον λόγον νὰ ὑπάρχουν ἀπὸ τὴν

ὠραιότητά των. Ἀπὸ ποῖον θαῦμα τοὺς ἐδόθη ἢ ἀδεῖα νὰ βλαστήσουν διὰ νὰ ἔλθουν νὰ δώσουν λίγη χάρι εἰς τῆς χαρὲς μας, λίγην ποιήσιν εἰς τοὺς πόνους μας!

Φοβοῦμαι πολὺ ὅτι ἡ φύσις δὲν ἔχει ἀναμιχθῆ εἰς τίποτε, διότι εἶναι σκληρὰ καὶ πρακτικὴ, θετικὴ καὶ διόλου αἰσθηματικὴ, καὶ τὰ τρελλὰ χορταράκια καὶ τὰ ἀκαλλιέργητα ἄνθη ποῦ φυτρώνουν εἰς τὴν ἀπλὴ γῆ, στὸ βάθος τῶν σπηλαίων, δὲν μοιάζουν μὲ τὰ θαυμάσια ῥόδα εἰς τὰς λεπτομερεῖς καὶ σοφὰς ποιικιλίας εἰς τὰς ὁποίας τὰ βλέπομεν εἰς τοὺς καλλιερρημένους κήπους μας.

Ὡρὰ καὶ καχεκτικά βεβαίως, καταπνίγονται ἀπὸ τὰς δυνατὰς βλαστώσεις καὶ παλαίουσι διὰ τὴν ὑπαρξίν των, ἐκτιθέμενα εἰς ἀναρριθμήτους κινδύνους. Τὰ πτωχὰ τους κεφαλάρια τρέμοντα ἐκρύβοντο σκοτεινιασμένα ἀνάμεσα στῆς κλιματαριῆς καὶ τοὺς βιάτους καὶ ὁ καιρὸς ἦτον μακρὸν ἀκόμη ὅπου θὰ ἐσηκῶναντο ὑπερήφανα ἀνάμεσα εἰς τὰ καλλιερρημένα ἀδέλφια των.

Πόσοι αἰῶνες, πόσοι κόποι, πόσοι ἀπογοητεύσεις καὶ πόσα ὄνειρα ἐχρειάσθησαν ὅπως αὐτὸ τὸ ἄγριο καὶ ἐγκαταλειμμένο λουλουδάκι γίνεῖ μία ἀπὸ τὰς πλέον χαριτωμένας εἰκόνας ἢ πλέον χαριτωμένη ἴσως καὶ ἡ πλέον ἀγνή ἀπὸ κάθε ἐμμορφία. Πόσες πονηρίαι ἐχρειάσθησαν μὲ αὐτὴν τὴν φιλάργυρον φύσιν καὶ ποῖα ὑπομονὴ διὰ νὰ τῆς ἀρπάσουν ὀλίγα ἀπὸ τὰ μυστικά της καὶ διδαχθοῦν ἀπὸ τὴν δύστροπον αὐτὴν οἰκυρὰν μὲ τί νὰ ὑφάνουν τὰ μεταξωτὰ τῶν ἀνθέων πέταλα, καὶ πῶς νὰ τὰ χρωματίσουν, ὥστε νὰ σκορπίζουσι τόσῃ ἀρχοντιὰν καὶ χάριν. Δὲν τῆς ἀξίζει λοιπὸν νὰ τὴν ἐπαινοῦν καὶ νὰ τὴν κολακεύουν τὴν σκληρὰν αὐτὴν μητέρα. Τὰ ἄνθη δὲν τῆς ὀφείλουσι σχεδὸν τίποτε ἀπὸ τὴν λάμπιν τους καὶ εἶναι ὁ ἀνθρωπος ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν σκληρὰν γῆν ἔκαμε νὰ προβάλλῃ τὸ ἄνθος, εἰς τὴν μοναδικὴν του ὠραιότητα.

Τὰ πλέον περιέργα ὠρισμένως καὶ τὰ ἐντελῶς τελευταίας ἐφευρέσεως μεταξὺ τῶν τῆς τεχνικῆς παραγωγῆς λουλουδιῶν εἶναι τὰ ὀρχιδωειδῆ. Φαίνονται μυστηριώδη καὶ ἀνήσυχα καὶ μοιάζουν μὲ τῆς ὠραίας ἐξωτικῆς γυναῖκες ποῦ θαμβώνουν μὲ τὴν πολυτέλειά των ἀλλὰ τῶν ὁποίων γνωρίζομεν ἀμυδρῶς τὴν προέλευσιν. Τὸ σκεδιδόν τους εἶναι ἰδιότροπον· νομίζει κανεὶς ὅτι εἶναι ἔντομα, πεταλοῦδες ἢ φροῦτα.

Αἱ ἀποχωρήσεις των εἶναι ὠχραὶ καὶ θαυμασίας γλυκύτητος. Δὲν ὁμοιάζουν διόλου ὅτι εἶνε ἀπὸ τὸ ἴδιον ἕλυκὸν μὲ τὰ ἄλλα ἄνθη καὶ δὲν ἠξεύρω γιατί τὰ ἀγαπῶ ὀλιγότερον, ἔστω καὶ ἂν εἶναι τὰ πλέον πολύτιμα.

Πόσῃ συμπάθειαν εὐρίσκω κατ' ἀντίθεσιν

Μοίρα πολυβόλων έκτελοῦσα γυμνάσια.

δι' αὐτὰ τὰ χαριτωμένα αὐτοφυῆ λουλούδια τὰ πλούσια καὶ ζωηρά, ἀειθαλῆ καὶ μὴ, τὰ ὁποῖα σχηματίζουν δύο ἀπεράντους ἀνθῶνας καὶ φαίνονται ὅλα γελαστά εἰς τὸ μάτι. Πόση χάρις! πόση ἀπλότης εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνθάκια ποῦ φυτρώνουν κατακόκκινα, γαλανὰ ἢ κατακίτρινα, τόσο λεπτὰ καὶ τόσο χαριτωμένα!

Ρεζεντά, χρυσάνθεμα, γαρύφαλα, ῥόδα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα σεμνὰ λουλουδάκια τῶν κήπων μας πῶς εἶσθε ὡμορφα καὶ καλά, καὶ τί τραγουδάκια γλυκὰ μοῦ φαίνεται πῶς χύνονται ἀπὸ τῆς μικρῆς στεφάνης σας γιὰ νὰ φθάσουν ἕως τὰ βάθη τοῦ εἶναι μου.

Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ Anatol France

ΤΡΕΙΣ ΑΔΕΡΦΕΣ

Ἡ Παναγιὰ ἢ Φλαμουριανὴ κ' ἢ Παναγιὰ ἢ Κανάλα καὶ ἢ Στρατηλάτισσα ἢ κυρά, τρεῖς ἀδερφεὲς καὶ ζούσανε μὲ τὴ μεγάλη ἀγάπη, τρεῖς ἀδερφεὲς, καὶ μιὰ καρδιά.

Μὰ ὁ χωρισμὸς εἶνε κακὸς καὶ τὸ ἔχει γειὰ φαρμάκι καὶ γιὰ νὰ ζοῦν πάντα μαζί, τίς ἐκκλησιῆς τους χτίσανε τρεῖς ἀδερφεὲς κ' κείνες κοντὰ κοντὰ, καρσὶ καρσὶ.

Ἀπὸ τὴν «Πολιτεία καὶ ἡ Μοναξία» Κ. ΠΑΛΑΜΑ

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Ἔμειναν ἔτσι καὶ οἱ δύο κᾶμποση ὄρχ. Ἐκεῖνος ἐσιγοσφύριζεν. Ἡ Νίτσα ἐμπαινόβγκαινε, ὅσᾶν νὰ ἐφοβεῖτο κάποιαν ἐμφάνισιν τῆς μητέρας της. Ἐν τῷ μεταξύ ἐπλησίαζε κάποτε καὶ εἰς τὴν τουαλέττα της, ἔπερνε πότε τὴ βούρτσα καὶ πότε τὸ κτένι της καὶ ἤρχιζε τὴ βραδεινή της τουαλέττα.

Ὅταν ἄρχισε νὰ κτενίσει τῆς μπούκλες της, ὁ Στέφας ἔπαυσεν ἀπότομα τὸ σφύριγμα του. Τὸ χέρι της μηχανικὰ ἐσταμάτησε καὶ τὸ κτένι ἔπεσε κάτω. Τότε ἄρχισε πάλι τὸ σφύριγμα, μὰ τώρα χαρούμενο, θριαμβευτικόν. Ἐφαίνετο ὅσᾶν νὰ τῆς ἔλεγε. *Εὐχαριστῶ*, ὅσᾶν νὰ τῆς ἐτραγουδοῦσε τὴ χαρὰ του, γιὰτὶ ἐκτάλαβε ὅτι δὲν ἤθελε νὰ χαλάσει ἔτσι μπροστά του τὸ ὠραῖο μπουκλωτὸ στεφανάκι. Τότε ἡ Νίτσα ἐδιώρθωσε πάλι τῆς μπούκλες της κανονικὰ, ἐνῶ ἐκεῖνος ἐψιθύρισε ἕνα *merci*, ποῦ ἔφθασεν ὡς τὴν μικρούλα ὅσᾶν ἡ περὶ μαγικὴ μουσικὴ, ποῦ ἄκουε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ της.....

Ἐξάφνα καὶ ἀπότομα ἡ Νίτσα ἐπετάχθηκε, ἔσβυσε τὸ φῶς της, ἔκλεισε σιγὰ σιγὰ τὸ παράθυρο καὶ ὅπως ἦταν ντυμένη ἐρρίχθηκε στὸ κρεβάτι της καὶ ἐσκεπάσθηκε προσποιουμένη ὅτι ἐκοιμᾶτο.

Μετὰ δύο λεπτὰ ἐφάνηκεν ἡ χονδρὴ σιλουέττα τῆς κ. Φαρίδου μὲ τὸ νυκτικὸν της, μὲ μιὰ ἄσπρη σκούφι μὲ μαῦρα φιογκάκια καὶ

Ἡ ὠραιότερα Σουλτάνα τοῦ Γιλδίζ ἢ ὁποῖα ἀπέθανε τελευταίως.

μέ το κερὶ εἰς τὸ χέρι. Ἐκαμε τὸ γῦρο τῆς κάμρας, ἐκατέβασεν ἀπὸ μέσκα τοὺς βαρεῖς μπερντέδες καὶ τὸ φῶς ἐξήφανίσθη πρὸς τὴν θύραν.

Ὁ Στέφας παρακολουθοῦσε ὄλην αὐτὴν τὴν ἄφωνη κωμωδία. Καὶ ἀπὸ φόβον μήπως ἡ κ. Φαρίδου ἐπήγαγεν ἐν κρυφιδῇ ἀπ' ἄλλου ἐκλείσει καὶ αὐτὸς τὸ παράθυρό του καὶ ὅπως ἦσαν ντυμένοι ἐρρίχθηκε ἐπάνω στὸ ντιβάνι του.

Γελαστός, εὐχαριστημένος, θριαμβευτικός, ξαναέζησε λίγο τὴν ἄφωνη σκηνὴν τοῦ κτενίσματος τῆς Νίτσας, ξαναεπιθύρησε μονάχος του τὸ μελωδικώτατο *merci*, ποῦ καὶ στὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸ του ἐφάνηκε ὅταν καὶ πρωτοφάνης καὶ πρωτάκουστο, αἰσθάνθηκε στὰ κατὰβραχὰ τοῦ εἶναι του τὸν ἀντίκτυπο τοῦ ἡδονικοῦ κλονισμοῦ ποῦ ὑπέστη ἡ μικρὴ στῆ μαγική αὐτὴ λέξι καὶ μετὰ τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν ἕνας ὑπνος γλυκός, χαϊδευτικός τοῦ ἐδάφυνε τὰ μάτια.

* *

Εἰς τὸ σχολεῖο τῆς Ἄννας γενικὴ τὴν ὥρα μεταξὺ τῶν φίλων τῆς ὁμιλία ἦτον ἡ ἐξαφνικὴ κοκετρία τῆς. Τὰ μπουκλωτὰ κοντὰ μαλλιά ἐστεφάνωναν κάθε μέρα, φρεσκοτοιμασμένα τὸ ἐξυπνο καὶ φωτοβόλο μέτωπο καὶ τὰ μάτια ἀστραποβολοῦσαν τὴν παραξένα, ἐνῶ ἐφάνοντο ὅταν νὰ ἦσαν βυθισμένα εἰς ἄγνωστους καὶ ἀπόμακρους κόσμους.

Ἡ κοκετρία τῆς εἶχε φθάσει καὶ εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τῆς. Μπότες κενούργιες κουμπωτὲς φόρεμα ἑμμορφο σκοτσέζικα με χρυσὰ κουμπιά, καπέλλο με ἕνα ὀλοκόκκινο πον-πὸν ὄλα με γούστο, καλορρακμένα, καὶ τακτικά τὴν ἐπαρουσίαζαν ἐντελῶς ἀλλοιώτικη ἀπὸ πρὶν. Ἡ Ἄννα εἶχε κατορθώσει νὰ ἀποκτήσῃ ὅλα αὐτὰ τὰ ὠραία πράγματα, με ἀφάνταστες προσπάθειες καὶ συνδυασμούς.

Τὸ μαξιλάρι ποῦ εἶχε κεντήσῃ γιὰ τὸν θεῖο της, τὸ ἔβαλεν εἰς λαχείον, ὅχι ὡς δικό της, ἀλλὰ ὡς μίαν πτωχῆς γνωστῆς της. Εἰργάσθη δὲ με τὴν δραστικότητά, ὥστε εἰσέπραξεν ἀπὸ τὸ λαχείον αὐτὸ πενήντα δραχμάς. Μετὰ τὰ χρήματα αὐτὰ ἠγοράσθη τὸ ὑψισμα ἡ μπότες καὶ τὰ ὑλικά τοῦ καπέλλου. Μία μωδίστρα ποῦ ἐκάθητο στὴν αὐλὴ τῆς τῆς ἔρραψε τὸ φόρεμα, ἀπέναντι μαθήματος γαλλικοῦ, τὸ ὅποιον θὰ ἐδίδοε κάθε βράδου εἰς τὸ παιδάκι της. Ἡ ἰδία τῆς κατεσκεύασε καὶ τὸ καπέλλο. Μετὰ οἰκονομίες ἀπὸ τῆς δεκάρας τῆς ἠγόρασε κορδελίτσες, κτενάκια, βραχιολάκια, τέλος κάθε εἶδους μικρὰ τίποτα, ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ δημιουργοῦν τὴν χαρὰν τῆς ἡλικίας αὐτῆς. Τὴν ἕνα πρᾶγμα ὠνευρεῖτο, ἕνας πόθος τῆς ἔμεινε

ἀπραγματοποίητος. Νὰ κάμη μίαν φωτογραφίαν, γιὰ νὰ τὴν στείλῃ εἰς τὸν Στέφα.

Ἐνα πρωτὶ, ποῦ ἐγένετο τὸ μάθημα τῆς Γαλλικῆς ἱστορίας καὶ τὰ κορίτσια τοῦ πρώτου θρανίου ἐπαπαγάλιζαν κατὰ τὴν συνήθειαν ἡ Ἄννα ἠρώτησε σιγὰ σιγὰ τὴν Ἐλένη, ἂν εἶξερε πόσο στοιχίζει μίαν φωτογραφία.

Ὅχι κάμης φωτογραφία; τὴν ἠρώτησεν ὑποπτα, ἐνῶ ἔβαζε τὸ κόκκινο βιβλιαράκι μπροστὰ στὸ στόμα τῆς.

Ἡ Ἄννα ἐκοκκίνησε: Δὲν θὰ κάμω ἀπάντησεν. Ἐτσι ῥωτῶ. Ἐσκέφθηκα πῶς μπορούσαμε νὰ κάμωμεν ὄλη ἡ τάξι μας μαζή, ὅπως ἔκαμαν καὶ ἡ μεγάλες.

Ἡ Ἐλένη δὲν τὴν ἐπίστευσε. Ὅχι θέλεις νὰ κάμης φωτογραφία γιὰ νὰ τὴν στείλῃς.

Ὅχι, καυμένη καὶ σύ. Δὲν με πιστεύεις. Νὰ χαρῶ τὴν μητέρα μου.

— Πές τώρα τὴν ἀλήθειαν. Δὲν ἐκοψίς τὰ μαλλιά σου καὶ κάνεις τώρα τύπος κοκεταρίες γιὰτὶ περιμένεις πῶς θὰ ἔλθῃ...

— Ὅχι! ὄχι! σοῦ ὀρκίζομαι Δὲν περιμένω τίποτα.

— Καὶ δὲ γράφει πειά; Τί φοβάσαι; Ἐμένα δὲν ἐμπιστεύεσαι; Πίστεψες τὴ Λιλίκα, πῶς ἐγὼ τῆς εἶπα. Αὐτὴ τὴν ψεύτρα, τὴν κακομαθημένη! Πῶς μπορούσα νὰ τῆς πῶ γιὰ σένα, ἀφοῦ καὶ σύ ξέρεις τὰ μυστικά μου καὶ μπορούσες νὰ με μαρτυρήσῃς. Καὶ ξέρεις ἀλήθεια! Ὁ Νίκος με ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν πατέρα μου.

— Ὁ Νίκος ἦτον ὁ φανταστικός νέος, ὁ ἐρωτευμένος μετὰ τὴν Ἐλένη, ἐκεῖνος ποῦ θὰ ἀυτοκτονεῖσε...

Ἡ Ἄννα ἐπίστεψε τὸ νέο αὐτὸ ψέμμα, ὅπως εἶπε πιστέφει καὶ τὰ περασμένα. Καὶ τί τοῦ εἶπεν ὁ πατέρας σου; ἠρώτησε.

— Νὰ! πῶς εἶμαι μικρὴ ἀκόμη, πῶς θὰ σκεφθῇ, πῶς θὰ μ' ἐρωτήσῃ, ἂν θέλω...

— Καὶ σ' ἐρώτησεν;

— Ὅχι δά, καυμένη καὶ σύ.

— Τότε πῶς ξέρεις ὅτι σ' ἐζήτησεν;

— Νὰ, ἀκουσα ποῦ τῶλεγε τὸ βράδου σ' ἡ μητέρα μου. Ἐσένα δὲν σ' ἐζήτησεν ἀκόμη ὁ Στέφας; Ἴσως σοῦ ζήτησε τὴν φωτογραφία σου, γιὰ νὰ ἰδῇ ἂν τ' ἀρέσῃς καὶ τότε θὰ ἔλθῃ νὰ σε ἀρραβωνιασθῇ. Φαντάσου, καυμένη, ἂν ἀρραβωνιασθοῦμε μαζή. Τί ὠραία! Ἐγὼ θὰ κάμω *rose* φόρεμα γιὰ τοὺς ἀρραβῶνας καὶ σύ; Ἄ! ἔσένα δὲν σοῦ πᾶρ τὸ ρόζ. Εἶσαι μελαχροινή. Ὡ! νὰ κάμης κόκκινο.

Ἡ Ἄννα παρακολουθοῦσε τὴν ρητορικὴν τῆς φίλης τῆς καὶ ἐνθουσιάσθηκε καὶ αὐτὴ. Λοιπὸν

ναί! Ὁ Στέφας τῆς ἔγραψε... Καὶ διηγῆθηκε ὄλο του τὸ τελευταῖο γράμμα.

Νὰ σοῦ εἰπῶ, καυμένη! κάνομε μίαν φωτογραφία μαζή ἡ δυὸ μας. Καὶ ὅταν ἀρραβωνιασθοῦμε θὰ τῆς χαρίσομε στοὺς φίλους μας; Μήπως καὶ αὐτοὶ δὲν θὰ γίνουν φίλοι, εἶπεν ἡ Ἐλένη ἐνθουσιασμένη μετὰ τὴν ἰδέαν τῆς. Καὶ νὰ σοῦ πῶ. Ὁ ἀδελφός μου ἔχει μίαν μικρὴν φωτογραφικὴ μηχανή. Ἐρχεσαι τὴν Κυριακὴν νὰ μᾶς φωτογραφήσῃ;

— Ἐρχομαι.

— Ἐέρεις; νὰ βάλῃς κόκκινη κορδέλα στὰ μαλλιά σου!...

— Πές ἐσὺ τῆς χρονολογίας, ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τῆς καλογορητῆς ποῦ ἐξέταζε τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας τῆς Γαλλίας, ἀπὸ τὰς μαθητριάς τοῦ ἄλλου θρανίου.

— Τί νὰ πῶ, ἐξερρόβηξεν ἡ Ἐλένη. Ἀπ' ὀπίσω τῆς ἐπιθύρησαν: Ἐρρτικός ὁ Δ'. ἐβασίλευσεν...

Ἡ Ἐλένη ἐπανελάθε: Ἐρρτικός ὁ Δ'. ἐβασίλευσεν εἰς τὸ 1840.

— Ἀνοησίες! ἀπάντησεν ἡ καλογορητῆς. Δὲν ξέρεις τί λές. Ἀλλὰ καὶ πῶς νὰ ξέρῃς ἀφοῦ ὄλη τὴν ὥρα φλυαρεῖς... Νὰ μοῦ γράψῃς τὴν φράσιν αὐτὴν εἴκοσι φορές.

— Πές ἐσὺ τῆς χρονολογίας, εἶπεν ἡ ἀδελφὴ πρὸς τὴν Ἄννα με τόνον φωνῆς μαλακώτερον.

Ἡ Ἄννα εἶπεν ἀμέσως καὶ χωρὶς διακοπὴν ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν μεγαλητέρων βασιλέων τῆς Γαλλίας μετὰ τῆς χρονολογίας τῆς βασιλείας των.

— Ὡρίστε πῶς ξέρουν τὰ μαθήματά των. Εἶναι ἡ μόνη ἀπὸ ὅλες σας ποῦ ἔρχεται μελετημένη. Καὶ ὅταν ἦλθε πρὸ ἐνός χρόνου, δὲν εἶξερε καλά, καλά, νὰ διαβάσῃ.

Ἡ Ἐλένη ἐδάγκασε τὰ χεῖλη τῆς καὶ τὸ αἰσθημα τῆς ζήλιας ποῦ ἀσυνείδητα σχεδὸν τὴν ἐπλήγωνε κάθε φορὰν ποῦ ἔβλεπε τὴν Ἄνναν νὰ διακρίνεται καὶ νὰ ὑπερέχῃ, ἐγένισε καὶ πάλιν τὴν ψυχὴν τῆς. Δὲν εἶδειξεν ὅμως τίποτα. Μόνον τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἐτοίμασε καὶ αὐτὴ τὰ μαλλιά τῆς μπουκλες, ἔγινε πειὸ ἑμμορφη ἀπὸ τὴν Ἄνναν. Ἐκαμαν τῆς φωτογραφίας των εἰς διάφορες πόζες πάντοτε ὅμως μαζή. Ἡ Ἄννα ποῦ ἤθελε τόσο νὰ ἔχῃ μίαν μόνον τῆς δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸ ζητήσῃ. Ἀπεχωρίσθησαν ἀγαπημένες, ὅμως ἐκεῖνο τὸ βράδου ἡ Ἐλένη ἐσυλλογίζετο πῶς θὰ ἠμποροῦσε νὰ στείλῃ εἰς τὸν Στέφα ἀντὶ τῆς φωτογραφίας τῆς φίλης τῆς τὴν ἰδικὴν ποῦ ὁ ἀδελφός τῆς τῆς εἶχε κάμει μόνος ἄλλοτε.

Ἐπὶ τέλους δὲν ἔλαβε καμμίαν ἀπόφασιν. Τί ἐζήτησε μετὰ αὐτό; Νὰ ἐλύσῃ αὐτὴ τὴν

συμπάθειαν τοῦ νέου; Νὰ τὸν πάρῃ ἀπὸ τὴν Ἄννα; Νὰ τὴν ταπεινώσῃ καὶ ἐξευτελίσῃ εἰς τὰ πρώτα ἀκόμη ὄνειρα τῆς ἀγάπης, εἰς τὰ πρώτα πτερουγίσματα τῆς παιδικῆς τῆς ψυχῆς εἰς τὸν ἔρωτα; Δὲν εἶξερε καὶ ἡ ἰδία τί ἤθελε, τί ἐζήτησε, τί ἐπερίμενε. Ἦσθ' ἀνετο ὅτι ἡ ἀλληλογραφία τῆς Ἄννας ἐγένεζε τὴν ψυχὴν τῆς ἀπὸ κάποια ἀλλοιώτικη χαρὰ, τὴν ὁποῖαν ἤθελε νὰ αἰσθανθῇ καὶ αὐτὴ. Γιατὶ αὐτὴ καὶ ὄχι ἐγώ; Αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἔθετε μόνον τῆς εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς. Τὸ ποιητικὸν αὐτὸ εἰδύλλιον, ποῦ τόσο διαφορετικὸ ἐπαρουσιάζετο ἀπὸ τὰ παιδικὰ φλερτιρίσματα καὶ τῆς ἀνοήσιες ἐρωτοτροπίες ποῦ τῆς ἐδιηγοῦντο ἡ ἄλλες φιλενάδες τῆς, τὴν ἀπασχολοῦσε διαρκῶς.

Μίαν δυὸ φορές ἀπεφάσισε νὰ τοῦ γράψῃ ἔκαμε μάλιστα καὶ σχέδιον γράμματος ὅταν ἡ Ἄννα ἐφαίνετο δυστυχῆς, ὅταν τὴν ἐφάνταζετο ἐγκαταλελειμμένην. Τὸν παρακαλοῦσε δὴθεν γιὰ τὴν φίλην τῆς καὶ τοῦ ἔλεγε μετὰ τρόπον, πόσον τὴν εἶχαν συγκινήσει τὰ ὠραία του γράμματα καὶ πόσον ἠσθάνετο καὶ ἡ ἰδικὴ τῆς καρδιὰ τὸν ἀντίκτυπον τῆς ἀγωνίας τῆς φίλης τῆς. Εἶμεθα τόσο ἀγαπημένες, ἔλεγε, ὥστε αἰσθανόμεθα καὶ ἡ δυὸ τὰ ἴδια πράγματα, ἀγαπῶμεν ἢ μισοῦμεν τὰ ἴδια πρόσωπα.

Τὸ γράμμα αὐτὸ δὲν εἶχε εἶχε τολμήσει νὰ τὸ στείλῃ τότε. Τώρα ὅμως ἐπανελάθετο ἀποφασιστικὴ πλέον εἰς τὴν ἰδέαν αὐτὴν. Ὅταν τὸ ἔγραψε καὶ αὐτὴ, ἀλλὰ θὰ τοῦ ἔστειλε τὴν φωτογραφία τῆς μαζή μετὰ τὴν Ἄννα. Ὅτι θὰ τὴν ἐπροτιμοῦσε δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ἦτο πειὸ ἑμμορφη, εἶχε μεγάλο ὄνομα, ἦτο πλουσία, ἦτο δυνατὴ, γερὴ ἰκανὴ νὰ νικήσῃ κάθε πρόσκομμα.

Καὶ ἐπὶ τέλους θὰ ἦτον ἀναγκασμένος νὰ τῆς γράψῃ. Εἶξερεν ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὑπογραφήν τῆς Φιλεναδοῦλας τὰ γράμματα τῆς Ἄννας ὡς τώρα ἦσαν ἐντελῶς παιδικὰ, φιλικὰ. Αὐτὴ θὰ τοῦ ἔγραφε ἀμέσως ἀλλοιώτικα. Ἀλλὰ ἔπρεπε βέβαια μετὰ τὴν ἀφορμὴν τῆς φωτογραφίας νὰ προκαλέσῃ ἕνα γράμμα του.

Τὸ ἴδιον βράδου ποῦ ἡ Ἐλένη ἔκανε αὐτὰ τὰ σχέδια ἡ Ἄννα ἐπέρασε μετὰ ἀληθινὴν ἀγωνίαν. Ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ σπίτι εὗρηκε τὴν μητέρα τῆς σχεδὸν ἐτοιμοθάνατην. Μία αἰφνιδία λιποθυμία ἀπὸ τῆς συνειθισμένες τῆς τὴν ἔρριψε κάτω ἐνῶ ἐκατέβαινε τὴν σκάλα τοῦ ὑπογείου. Ἐπεσε δὲ τόσο ἀσχημα, ὥστε ἐπίτοκος ὅπως ἦτο ἔπαθε τρομερὰν καὶ ἀκράτητον αἰμορραγίαν. Ὁ πατέρας τῆς ἔλειπε, τὰ μεγαλύτερα ἀγόρια ἐπίσης καὶ ἡ κερά Μα-

ριγώ εύρέθη μόνη με τὰ δύο μικρά, τὰ ὅποια ἔκλαιαν καὶ ἐφώναζαν. Ἡ Ἄννα ἐκάλεσε τὴν νοικοκυρὰ καὶ ἔτρεξεν ἔπειτα εἰς τὸν γιατρόν των ποῦ ἔκατοικοῦσεν ἐκεῖ κοντά.

Ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα με τὴν ἐξάντλησιν, ἦτο ζήτημα ἂν θὰ μπορούσε νὰ ἀνθέξη, εἶχε πεῖ ὁ γιατρός. Νὰ τὴν μεταφέρουν ἐπάνω ἦτο ἀδύνατον. Ἐκπλωμένην, ὅπως τὴν εἶχαν εἰς τὸν ξύλινο καναπέ, με τὸ πρόσωπο κερωμένο, με τὰ χεῖλη γάτασπρα, παγωμένη ὄλη ἐφάνετο σὰν πεθαμένη. Ἡ πτώχεια καὶ ἡ γδύμνις τῆς σκοτεινῆς ἐκείνης κουζίνας, με τὸ ὀλίγο φῶς μιᾶς λάμπας πετρελαίου ποῦ ἐκάπνιζε καὶ ἐτρεμόσθυνε, με τῆς πτωχῆς γυναικίνας τῆς αὐτῆς, ποῦ εἶχαν τρέξει με τὰ μαρὰ των εἰς τὰ χέρια, με τὰ παιδιὰ τῆς ποῦ ἔκλαιαν καὶ τὴν ἐφώναζαν, ἐπαρουσίαζαν μίαν εἰκόνα σπαρτακτικῆν.

Ἡ Ἄννα ἔτρεξε νὰ γδυθῆ καὶ σχεδὸν ἐξερίζωνε τὰ μαλλιά της γιὰ νὰ τὰ ξεκατσαρώσῃ. Μία λέξις ποῦ μοιροῦσε ἐξεψυχούσε σιγά, ἀδύνατα στὰ χεῖλη της. Μανούλα μου, μητερίτσα μου, μαμάκα μου. Τί θὰ γίνωμεν τώρα; Καὶ ἐπετοῦσε σαστισμένη τὸ καλό της φόρεμα καὶ τὴν κόκκινη κορδέλα τῶν μαλλιῶν της καὶ ἐκατάπινε τὰ ἀλμυρὰ δάκρυα, ποῦ δὲν ἔβγαίναν, δὲν ἤθελαν νὰ τρέξουν ἀπὸ τὰ μάτια της. Μία ἀποθάρρυνσις, μιὰ νάρκη τοῦ νοῦ τὴν ἐκυρίευσεν ἔξαφνα. Ἡσθάνετο τὰ πόδια της νὰ κλονίζονται καὶ τὸ σῶμα της ὄλο νὰ τρέμῃ. Κάθε λειτουργία τοῦ μυαλοῦ της, κάθε σκέψις εἶχεν ἐντελῶς σταματήσει.

Μάτα

Ο ΠΑΛΛΗΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

α'. Ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα.

Ἐν ἀπὸ τὰ μάλλον ἀστεία ἐπιχειρήματα ἐναντίον τῶν μεταχειριζομένων τὴν δημοτικὴν—ἐπιχείρημα ποῦ διευτώθη σοβαρώτατα—εἶναι καὶ τὸ ὅτι οἱ ὄπαδοι τῆς δημοτικῆς δὲν εἶναι γραμματισμένοι ὡς οἱ ἀντίπαλοι των· ἂν γράφουν, εἶπαν, δημοτικά, τὰ γράφουν διότι δὲν γνωρίζουν ἀπὸ ἀρχαίους Ἑλληνας συγγραφεῖς, οὔτε θέλουν νὰ ἐγκύψουν εἰς τὴν μελέτην ἐκείνων· τὸν καιρὸν ποῦ ἦταν χυμῆν εἰς τοὺς δρόμους ἡ Ἑλληνομάθεια, ἤκαμαζεν ἡ ποίησις· ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ ἡ Ἑλληνομάθεια ἔλαβε τὰ μέτρα της, ἠξέυρω κ' ἐγώ, ἔπαθεν ἀπὸ μελαγχολίαν, ἔγινε καλόγρηρα, καὶ ἐκλείσθη μέσα εἰς τὰ σοφὰ κεφάλια ὀλίγων μόνον μακάρων θνη-

τῶν, ἡ ποίησις εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἔξω ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ἐπῆρε τὸν κατήφορον, ἔπαθεν ἀπὸ φθίσις.

Κάποιος φιλόσοφος ἔγραψεν ὅτι ὁ κυριώτερος λόγος, διὰ τὸν ὅποιον οἱ συνάδελφοί του δὲν κατορθώνουν νὰ συνεννοηθοῦν, εἶναι ὄχι διότι οὗτοι ἀντιλαμβάνονται ψεύτικα τὰ πράγματα, ἐνῶ ἐκεῖνοι τὰ βλέπουν ἀληθινὰ, ἀλλὰ διότι καὶ οὗτοι καὶ ἐκεῖνοι τὰ αὐτὰ πράγματα, τὰ ὅποια ἐξ ἴσου διακρίνουν, τὰ ἀναλύουν ἕκαστος διαφορετικὰ. Συζητοῦν μεταξύ των, μεταχειρίζονται τὴν αὐτὴν γλῶσσαν· ἀλλὰ φεῦ! ἡ αὐτὴ γλῶσσα δὲν ἠμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ παρόμοια εἰς ὄλους. Διὰ νὰ ἀντίπῃς εἰς τὸν ἄλλον, εἶναι ἀνάγκη πρῶτον νὰ συνεννοηθῆς μαζί του· ἀλλ' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν ἐπιτυγχάνεται: ἡ συνεννόησις. Καὶ καταλήγουν σχεδὸν πάντοτε αἱ συζητήσεις εἰς ἀμοιβαίαν ὁμολογίαν ἀσυμφωνίας περὶ τῆς σημασίας τῶν λέξεων. Ἄλλ' ἡ σημασία αὕτη ποικίλλει σύμφωνα με τὴν διασκεπτικὴν δύναμιν ἐκάστου· καθ' ὅσον τῆς δέινα λέξεως τὸ νόημα εἶναι διὰ τὸν ἕνα βαθύτερον ἢ διὰ τὸν ἄλλον. Νομίζω ὅτι τὰ παρατηρούμενα ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου ἠμπορεῖ κάλλιστα νὰ ἐφαρμοσθοῦν εἰς κάθε εἶδους συζήτησιν, ὡσάκις πρόκειται ὄχι περὶ προσωπικῶν καὶ μηδαμινῶν, ἀλλὰ περὶ ἰδεῶν· διότι καὶ κάθε εἶδους συζήτησις, ποῦ δὲν τὴν ρυθμίζει, ὀλίγον ἢ πολύ, ἡ φιλοσοφία, δὲν εἶναι συζήτησις ἀλλὰ σκυλλοκαυγᾶς.

Οἱ καθαρολόγοι (ἂς τοὺς εἰποῦμεν ἔτσι, μολονότι δὲν ἔχουν καὶ πολλὴν σχέσιν πρὸς τὴν καθαρολογίαν, ὅπως ἡμεῖς τὴν φαίταζόμεθα) ὄχι μόνον τὴν φιλοσοφίαν δὲν τὴν συλλογίζονται (αὕτη ἀκριβῶς ἡ καθαρῆουσα δὲν εἶναι τάχα προῖον ὅλων διόλου ἀφιλοσόφου ἀντιλήψεως τῆς γλώσσης), ἀλλὰ καὶ τὴν συζήτησιν, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν τοῦλάχιστον, δὲν τὴν καταδέχονται. «Εἶναι ἀπελπιστικόν, δὲν συζητοῦν!» ἔλεγε πρό τιος περὶ αὐτῶν ἕνας ἀπὸ τοὺς σοφωτέρους καὶ διαλεκτικωτέρους πολεμίους τῆς καθαρῆουσεως. Ἄλλ' ὅσον καὶ ἂν δὲν τὴν καταδέχονται τὴν συζήτησιν, ἀπὸ τὰ ὀλίγα ποῦ ἔγραψαν καὶ ἀπὸ τὰ περισσότερα ποῦ λέγουν ἔς τὸ βρόντο συνήθως (διότι λέγων τις εἶναι ὀλιγώτερος ὑπεύθυνος ἢ γράφων) ἠμποροῦμεν ἀξιολογεῖν νὰ συμπεράνωμεν περὶ αὐτῶν ὅτι ἄλλην, πολὺ διαφορετικὴν σημασίαν, δίδουν αὐτοὶ εἰς τὰς λέξεις, καὶ ἄλλην οἱ ἀντίπαλοι των. Καὶ μὴ πρὸς κακοφανισμόν τους, δὲν κατῴρθωσαν ἀκόμη νὰ καταμετρήσουν τὸ βάθος τῶν λέξεων ποῦ κυκλοφοροῦν εἰς κοινὴν χρῆσιν αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων· μόλις τὰς ἐγγίξουν ἔπετασα, καὶ εἶναι εὐχαριστήμενοι. Παραδείγματός χάριν αἱ λέξεις σοφία, γράμματα Ἑλληνομάθεια, ἐπιστήμη,

Ἡ πρώτη καὶ ἡ ὠραιότερα τῶν σκλάβων, εὐνοουμένων τοῦ Σουλτάνου.

ποίησις, γλῶσσα, φιλολογία, καλλιπέπεια, δὲν εἶναι τῶν αὐτῶν ἐξ ἴσου ἐνιοιῶν σύμβολα δι' ἕνα δάσκαλον καὶ δι' ἕνα ποιητήν. Ἑλληνομάθεια καλεῖ ὁ πρῶτος τὴν σχολαστικὴν τριβὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν τριβήν, ποῦ δὲν φθάνει παραπάνω ἀπὸ τὴν γνώσιν τοῦ γλωσ-

σικού μηχανισμού. Είπτε προς αὐτὸν ὅτι ὑπάρχει κάποιος ἀσυγκρίτως ἀνώτερος βαθμὸς ἑλληνομαθείας, ὁ προσαποκτώμενος ἀπὸ τὴν συγκίνησιν τὴν ὁποίαν γεννᾷ ἐντὸς μας ἡ φωτεινὴ ἀποκάλυψις καὶ τοῦ πνευματικοῦ ὕψους καὶ τοῦ πλαστικοῦ κάλλους τοῦ ἀρχαίου λόγου θὰ συμφωνήσῃ ἴσως μαζί σας. ἀλλ' εἶμαι βέβαιος, χωρὶς καλὰ νὰ καταλάβῃ τί τοῦ λέγετε. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι τὸ πνευματικὸν ὕψος καὶ τὸ πλαστικὸν κάλλος ἀποθανιάζει οὗτος μέσα εἰς ἀρχαιοφανή τινα περίοδον τῶν Γλωσσικῶν Παρατηρήσεων τοῦ κ. Κόντου περὶ τοῦ λέμβου, καὶ περὶ τῆς ψύλλης· ἐνῶ ἐξεναντίας δώστατέ του ν' ἀναγνώσῃ τὴν «Σκιάν τοῦ Ὀμήρου», τοὺς δεκαεξὶ στίχους τοῦ Σολωμοῦ;

Γλυὰ γλυὰ τὸ φύσημα τοῦ ἀέρος
Τ' ἀρῆ μιλιά του ἐσκόρπαι τ' ἀσπρισμένα,
Κι' αὐτὸς εἰς τὸ πολυάστρον τοῦ αἰθέρος
Τὰ μάτια ἐστρουφοῦριζε σβυσμένα . . .

καὶ ἂν δὲν σᾶς τὸ εἶπη, ἀλλὰ θὰ τὸ σκεφθῇ, ὅτι ὁ Σολωμὸς εἶναι ἀγράμματος καὶ ἐκχυδαῖζει τὸν Ὀμηρον.

Σύμφωνα μὲ τὴν λογικὴν τῶν ὁ πρῶτος τυχὸν ἑλληνοδιδάσκαλος εἶναι περισσότερο γραμματισμένος ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξανδρον Πάλλην ποῦ μετέφρασε τὴν Ἰλιάδα εἰς δημοτικούς στίχους καὶ τὴν ἐδημοσίευσε πρὸ ὀλίγων μηνῶν τυπωμένην εἰς μεγαλοπρεπέστατον σχῆμα μὲ στοιχεῖα μεγάλα καὶ ὀλοστρόγγυλα, ὡς διὰ νὰ τὴν βάλῃ καλὰ μέσα εἰς τὰ μάτια μας. Καὶ ὅμως ἐδῶ τὴν παθαίνουν οἱ καταγγέλλοντες τοὺς ὀπαδοὺς τῆς δημοτικῆς ὡς ἀνελληνίστους καὶ ἀμαθεῖς· ἐν ὅσῳ γενικῶς διατυποῦν τὴν κατηγορίαν τῶν, δυνατὸν νὰ κάμουν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀπλουστεροὺς· ἀλλ' ἂν ποτε τολμήσουν νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν καὶ πρόσωπα, θὰ εὐρεθοῦν βέβαια πολὺ στενοχωρημένοι. Καθόσον εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀγωνιζομένους διὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ δημοτικὴ εἴτε μὲ τὴν θεωρίαν μόνον εἴτε μὲ τὴν πράξιν, εἴτε καὶ μὲ τὰ δύο, πολλοὶ διακρίνονται ὄχι μόνον διὰ τὴν πολυμαθειάν των, ἀλλ' ἰδιαίτερος καὶ διὰ τὴν ἑλληνογνωσίαν των· ἐκτεινομένην ἀπὸ τὰ γενικώτερα εἰς τὰ ἐιδικώτερα. Αὕτῃ ἡ «Ἐστία» ἐδημοσίευσε πρῶτος μετάφρασιν εἰς ἀρχαίους ἑλληνικούς στίχους ἀποσπάσματος τοῦ Αἰσχύλου ἐκ τοῦ λατινικοῦ κειμένου μέσα εἰς τὸ ὁποῖον περιεσώθη τούτο, μετάφρασιν τοῦ κ. Μάτεσι, φίλου καὶ θιασώτου τοῦ Σολωμοῦ, καὶ παλαιῦ λόγῳ καὶ ἔργῳ ὑπερμάχου τῶν περὶ φιλολογικῆς γλώσσης ἰδεῶν ἐκεῖνου. Ἀλλὰ τοῦ κ. Πάλλη τὸ παραδειγμα εἶναι ἐξόχως χαρακτηριστικόν. Ὁ κ. Πάλλης διήκουσε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα εἰς

τὰς Ἀθήνας, ἐσπούδασε φιλολογίαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἂν δὲν ἀπατώμαι, ἐφιλοπόνησε δὲ πρὸ τινῶν ἐτῶν κριτικὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀντιγόνης τοῦ Σοφοκλέους, τὴν ὁποίαν ἐπαινοῦν οἱ εἰδημονες. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κ. Πάλλης ἀποκατασταίνεται εἰς τὰς Ἰνδίας, γιωρίζεται ἐκεῖ μὲ τὸν ποιητὴν Ἀργύρη Ἐφταλιώτη τὸν γνωριστάτου εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Δὲν ἤξυρω ἂν εὐρέθησαν ἐκ τῶν προτέρων ἐκεῖ σύμφωνοι. ἢ ἂν ἐπενήργησεν ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, καὶ ποῖος; ἤξυρω μόνον ὅτι καὶ οἱ δύο ἀνέλθον με ἄγιον ζῆλον νὰ ἐργασθοῦν ὡς ἀποστολοὶ τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, ὅπως τὴν ἐννοεῖ καὶ ὁ Ψυχάρης, διδάσκαλος καὶ πρωτεργάτης τῆς ἰδέας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, τῆς ἐθνικῆς γλώσσης ὅπως τὴν κατέχει καὶ τὴν ὀμιλεῖ ὁ λαός· ὁ ἀληθινὸς λαός, δηλαδὴ ὁ κατὰ φύσιν ζῶν λαός τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, τῆς φυσικῆς, ζωντανῆς καὶ ἀληθινῆς, μιᾶς καὶ ἀδιαίρετου, τῆς αὐτῆς εἰς τοὺς τύπους, εἰς τὰς συντάξεις, εἰς τὰς λέξεις, εἰς τοὺς σχηματισμοὺς διὰ τὴν καθημερινὴν ὀμιλίαν ὡς καὶ διὰ τὸν πεζὸν λόγον, διὰ τὰ παραμύθια καὶ διὰ τὰ κριτικὰ σχόλια. Καὶ ἀπὸ τὰς Ἰνδίας μᾶς ἤλθον οἱ στίχοι καὶ τὰ διηγήματα τοῦ Ἐφταλιώτη ἐκεῖ θὰ ἐγεννήθησαν βέβαια καὶ τὰ Παιδιάτικα τραγούδια τοῦ κ. Πάλλη (τὰ μόνον παιδικὰ ποιήματα τὰ ὁποῖα ἀπεκτήσαμεν τῆς προκοπῆς), ὅλα αὐτὰ μοσχοβολοῦντα ὄχι ἀπὸ μύρα τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλ' ἀπὸ θυμῶν τῶν βουνῶν τῆς Ρούμελης, καὶ δροσοβολισμένα ὡς ἀπὸ τὴν αὔραν τοῦ Αἰγαίου.

Ἄλλ' ἂν τυχὸν ἡ ἐθνικὴ αὐτὴ γλώσσα ἦτο ὡς ἡ μυθικὴ βασιλοπούλα ποῦ δὲν παριδίδοτο παρὰ μόνον εἰς ἐκεῖνον ποῦ θὰ ἐθυσίαζε μεγαλήτερα τῶν ἄλλων διὰ τὸν ἔρωτά της, δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ στρέψῃ τὰ νῶτα πρὸς ὅλους τοὺς ἐραστὰς της καὶ νὰ ἀνοιξῇ τὰς ἀγκάλας της διὰ νὰ κλείσῃ μέσα εἰς αὐτὰς τὸν κ. Πάλλη. Διότι οὗτος εἶναι καὶ ἀπὸ τὸν Ἐφταλιώτη ριζοσπαστικώτερος, καὶ ἀπὸ τὸν Ψυχάρη ψυχαικώτερος. Ὁ κ. Πάλλης εἶναι ὁ πάντων ἀκρατότατος χυδαῖστής. διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν παλαιὸν ὄρον· εἶναι δηλονότι ὁ πλέον αὐστηρὸς, ὁ πλέον ἀδιάλακτος, ὁ πλέον φανατικὸς ὑπερμαχος τῆς δημοτικῆς καθαροεπείας· καὶ ζητεῖ θάρρους νὰ καθαρῖσῃ τὴν νέαν Ἑλληνικὴν ἀπὸ τοῦ ρύπου ποῦ ἐσώρευσεν ἐπάνω της καὶ ἀπὸ τὰ στίγματα μὲ τὰ ὁποῖα τὴν κατέστησεν ἀγνώριστον ἢ ἐργασία ἑλληνομαθῶν, ἀλλὰ φιλοσόφων, ἀψυχολογῶν καὶ φαντασιολογῶν λογίων, βοηθουμένων ἀπὸ ἀμαθεῖς καὶ ἐπιπολαίους πάσης φύσεως· καὶ ἀγωνίζεται νὰ συντελέσῃ καὶ αὐτὸς διὰ νὰ ἐπαίεθῃ ἡ Ἑλληνικὴ

γλώσσα εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν, εἰς τὴν μόνην ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τῆς σωτηρίας. Δὲν κάμει πρὸς τούτο καμμίαν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην παραχώρησιν εἰς τὴν καθαρεύουσαν. Ὅσάκις τὴν βλέπῃ γραπτὴν, τὴν περιεργάζεται ὅπως θὰ περιεργάζετο τὰ βολαπουκικὰ καὶ τὰ κορακιστικὰ. Ὅποτε τὴν ἀκούει αὐθαιρέτως παρεισδύουσαν εἰς τὴν καθημερινὴν ὀμιλίαν, κατάκαρδα τραυματίζεται καὶ ὡς πατριώτης τρέφει βαθὺ τὸ ἠθικὸν συναίσθημα, καὶ ὡς ποιητῆς ζωηρὰν ἔχων τὴν ἀντίληψιν τοῦ ὀραίου. Δι' αὐτὸν—μὴ τρομάζετε!—ἡ καθαρεύουσα εἶναι ἔγκλημα κατὰ τῆς ἠθικῆς, ἀφοῦ δι' αὐτῆς ἐξαναγκάζονται ἐλεύθεροι πολῖται νὰ μὴ γράφουν καὶ σχεδὸν νὰ μὴ ὀμιλοῦν τὴν γλώσσάν των, ἀλλὰ δουλικῶς συνηματικῶν τινα καὶ νοθεμένην εἶναι ἔγκλημα κατὰ τῆς αἰσθητικῆς, ἀφοῦ δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταδώσῃ μὲ ὅλον τὸ χρώμα των, αἰσθητὰς, ἀπτάς, τὰς εἰκόνας τῶν πραγμάτων, καὶ μεταδίδει μόνον ὠχρὰς καὶ νεκρὰς τὰς ἐννοίας των· εἶναι ἔγκλημα κατὰ τῆς φύσεως, ἀφοῦ δὲν ἀνεπτύχθη φυσικῶς ὡς πᾶσα γλώσσα (καὶ τὸ φυσικὸν δὲν θὰ ἀπέκλειε τὸ καλλιτεχνικόν. Δι' αὐτὸν ἡ καθαρεύουσα εἶναι ἐπιδημία, εἶναι νόσος, εἶναι ἰδιοτροπία, εἶναι φάσμα, εἶναι μέγαιρα, εἶναι στρίγλα, εἶναι ὅ,τι δεινὸν φαντάζεσθε· ἀλλ' ὅμως δὲν εἶναι ἡ νέα ἑλληνικὴ γλώσσα, ὡς ὑποτίθεται δὲν εἶναι οὔτε κἀν γλώσσα. Πρὸ τίνος καιροῦ, ὅτε ὁ κ. Πάλλης διέμενε εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐν ἀπέκρυπτε τὴν ἀπορίαν καὶ τὸν πόνον ποῦ τοῦ ἐπροξενούσεν ἡ ἀθηναϊκὴ κοινωνία, ὁσάκις τὴν κατελάμβανεν ἐπ' αὐτοφῶρῳ ἀσεβῆ πρὸς τὰ πάτρια ἦθη καὶ πρὸς τὴν πατριὴν γλώσσαν. Τὸ ξενότροπον εἰς τὰς συνθηκὰς μας καὶ τὸ καθαρῶν εἰς τὴν γλώσσάν μας, καὶ τὰ δύο αὐτὰ στοιχεῖα, ὡς νὰ προήρχοντο ἀπὸ τὴν αὐτὴν θολὴν πηγὴν, τὸ αὐτὸ ἀλγεινὸν αἶσθημα ἐσκορπούσαν μέσα του· καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων καὶ τὰ θεάματα ὁμοῦ καὶ τὰ ἀκούσματα ἀθηναϊκῶν τινῶν αἰθουσῶν θὰ τὸν ἐπέεζαν καὶ θὰ τὸν ἐοχλοῖσαν ὑπέμετρα· εὐλόγως, ἀφοῦ δὲν ἀποδέχεται ὡς πρέπον καὶ ὡς ἀληθὲς εἰμὴ ὅ,τι κρίνει ἀπολύτως ἀγνὸν καὶ καθόλου ἀνόθευτον ἐν τῷ ἐθνικῷ βίῳ καὶ τῇ γλώσσῃ, καὶ ἔζησε καὶ ζῆ μακρὰν ἡμῶν εἰς τὴν ξένην, περισώζων τὸν ἐφέστιον θεὸν τῆς ἐθνικῆς ταύτης γλώσσης, ὅπως αὐτὸς τὸν θέλει καὶ ὅπως τὸν ὀνειροπολεῖ καὶ χωρὶς διακυμάνσεις καὶ χωρὶς συμβιβασμοὺς καὶ χωρὶς νὰ ἐπηρεάζεται τὸ παράπαν ἀπὸ τὸ κοινωνικὸν περιέχον καὶ ἀπὸ ὅ,τι καλοῦμεν πραγματικότητα.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος καθρεφτίζεται ὀλοζώντα-

νος μέσα εἰς τὴν μετάφρασιν τῶν ἐξ ἀραφιδιῶν τῆς Ἰλιάδος. Ἄς τὸν γνωρίσωμεν ἀκόμη καλήτερα, μὲ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἀδυναμίας του.

(Ἀπὸ τὰ «Πρῶτα Κριτικά» τοῦ κ. Κωστή Παλαμῆ)

Ἡ ΝΗΣΟΣ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ

Εἰς τὴν Κύπρον—τὴν τρίτην κατ' ἔκτασιν νῆσον τῆς Μεσογείου—διήλθε τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἡ θεᾶ τοῦ Κάλους. Ἡ ἀρχαιοτέρα εἰκὼν τῆς θεᾶς ὑφοῦτο ἐν Πάφῳ, εἰς τὴν κορυφὴν μιᾶς πυραμίδος ἐκ λευκῶν λίθων, πέριξ τῆς ὁποίας ἔκαιον ἀπαύστως δάδες. Εἰς τὴν Πάφον, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέρη τῆς νήσου, ἔνθα ὑπῆρχον βοιωτοὶ ἀφιερωμένοι εἰς τὴν λατρείαν τῆς θεᾶς, δὲν διακρίνονται σήμερον παρὰ ἐρείπια. Ἐξηφανίσθησαν τὰ ἔλση, ὅπου οἱ ἀρχαῖοι ἐπήγαιναν νὰ ἱμνήσουν τὴν θεάν. Ἀλλὰ καὶ διεσώθη ἐκ τῆς ἀρχαίας λατρίας, διότι αἱ γυναῖκες τῆς Κύπρου, ὅπως καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιλαμβάνονται καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ὑποψίας ὅτι τοιουτοτρόπως ἀκολουθοῦν μίαν εἰδωλολατρικὴν παράδοσιν πηγαινούν ἀκόμη εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης καὶ βυθίζουσιν τὰς χεῖρας εἰς τοὺς ἀφροὺς τῶν κυμάτων...

Ἡ Ἀφροδίτη κατῆλθεν ἐκ τῆς Φοινικίας εἰς τὰ Κύθηρα, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ὀλυμπον. Ἡ Κύπρος—ὅπως γράφει ὁ Ντεσάν—εἶναι νῆσος, ἀφ' ὅτου ἐπέερασαν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ μῦθοι καὶ αἱ τέχναι τὰς ὁποίας ἀνέπτυξαν οἱ Ἕλληνες. Ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Ἀσσυρία συνητῶντο εἰς τὴν Κύπρον. Οἱ Φοίνικες, θαυμαστοὶ ἔμποροι, ἐχρησιμοποιοῦν τὴν νῆσον ὡς πρῶτον σταθμὸν τοῦ ἐν τῇ Μεσογείῳ ἔμπορίου των. Θησαυροὶ διήχοντο ἐκ τῆς νήσου καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἔμεναν ἐκεῖ.

Ἄλλ' ἡ Κύπρος ἐξηκολούθησε καὶ ἐπὶ πολὺ ἀκόμη βραδύτερον νὰ χρησιμεύῃ ὡς γέφυρα μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας. Ἀκριβῶς δ' ἐπὶ τούτῳ, ἕνεκα τῆς μεγάλης ἔμπορικῆς σημασίας της, ἡ νῆσος διημεροβιτήθη πεισματωδῶς, κατὰ διαφόρους ἐποχάς, μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας, τῶν Ἀράβων, τῶν Ὀσμανιδῶν καὶ τῶν Ἰταλικῶν ναυτικῶν δημοκρατιῶν τῆς Βενετίας καὶ τῆς Γένουας, μετὰ τὴν περίοδον κατ' ἣν ἀνεκηρύχθη βασιλεῖον ἀνεξάρτητον ὑπὸ τὸ σκήπτρον τῶν Λουσινιάνων εἰς τὸν ὄκον τῶν ὁποίων παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ Ριχάρδου τοῦ Λεοντοκάρδου, περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος...

Ἡ τύχη τῆς νήσου ἐκρίθη ἐκ μιᾶς τρομερᾶς θυέλλης, ἣτις κατέστρεψε τὸν στόλον τοῦ Ριχάρδου τοῦ Λεοντοκάρδου, ἐνῶ κατηρθύνετο εἰς τοὺς Ἁγίους τόπους. Τρία πλοῖα ἐρρίφθησαν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Κύπρου. Οἱ στρατιῶται καὶ τὰ πληρώματα ἐκακοποιήθησαν ὑπὸ τῶν κατοίκων, οἵτινες κατεδείχθησαν τότε ἐχθρικοί. Μετὰ κόπου δὲ οἱ διασωθέντες Ἄγγλοι κατῴρθωσαν νὰ φθάσουν εἰς Λεμισσόν, ὅπου ἐκατήθησαν ὡς αἰχμάλωτοι. Ἐν ἄλλο πλοῖον, τοῦ ὁποῦ ἐπέβαινον ἡ ἀδελφή καὶ ἡ μηστὴ τοῦ Ριχάρδου δὲν ἠδυνήθη νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν νήσον, βραδύτερον ὅμως ὁ Ριχάρδος, κατορθώσας νὰ συγκεντρώσῃ μερικὰ ἐκ τῶν διασωθέντων πλοίων του, ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Κύπρον ζητῶν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων παρὰ τοῦ Ἰσαὰκ Κομνηνοῦ, ὅστις εἶχεν ἀνακηρυχθῆ Ἀυτοκράτωρ τῆς Κύπρου. Λαβὼν δὲ ἀπάντησιν ἀρνητικὴν ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν νήσον, κατετρόπωσε τὸν στρατὸν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ συνέλαβε τὸν ἴδιον αἰχμάλωτον. Οὕτω ἐκυρίευσεν τὴν Κύπρον ὁ Ριχάρδος ὁ Λεοντοκάρδος, ἀλλὰ δὲν ἔμεινεν ἐν αὐτῇ, πωλήσας τὴν νήσον εἰς τὸν Γκυ Λουσιγιάν, ἐκπτώτον Βασιλέα τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀντὶ ἑκατὸν χιλιάδων χρυσῶν νομισμάτων. Εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς ὅτι ἐπληρώνετο ἀκριβὰ ἓνα βασίλειον.

Ἄλλὰ καὶ ὅταν οἱ Ἄγγλοι ἔγιναν πάλιν κύριοι τῆς Κύπρου, κατὰ τὸ 1878, δὲν ἐπλήρωσαν τὴν νήσον ἀκριβώτερα. Τὴν ἐπῆραν συνεπεία μιᾶς συνθήκης συμμαχίας μετὰ τὴν Τουρκίαν συνθήκης δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ Ἀγγλία ἀνεδέχετο τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποβοηθήσῃ ἐν ὀπλῶς τὴν Τουρκίαν ἐναντίον πάσης ἀπὸ μέρους τῆς Ρωσσίας ἐπιθέσεως. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἐνδιεφέρετο ἀκόμη ἡ Γερμανία διὰ τὴν Ἀνατολήν. Δύο φράσεις τοῦ Βίσμαρκ χαρακτηρίζουν τὴν πολιτικὴν τοῦ Βερολίνου εἰς τὴν Ἀνατολήν, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Σιδηροῦ ἀρχικαγγελαρίου. Μία εἶναι ἐκείνη περὶ τῶν ὁσπῶν τοῦ γρεναδιέρου τῆς Πομερανίας τὰ ὁποία ἀξίζουν πολὺ περισσότερον ὅλης τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου—φράσις ἣτις τοσάκις ἐπανελήφθη ἐσχάτως. Ἡ ἄλλη, ὀλιγώτερον γνωστὴ, εἶναι ἐκείνη δι' ἧς ὁ Βίσμαρκ διεκίηυξεν ὅτι δὲν σκοπιζέται διόλου δι' ὅ,τι συνέβαινε πέραν τοῦ Δουνάβεως. —Δὲν ἀνοίγω—ἔλεγε—οὔτε τὸ ταχυδρομεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἶναι χαμένος καιρὸς!

Κυπρία

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Η Μ Ο Δ Α

Ἐξεκαθαρίσθη πλέον τελειῶς ἡ χαρακτηριστικὴ γραμμὴ τῆς ἐφετεινῆς μόδας, ἡ ὁποία πάντοτε καὶ στερεοτύπως εἰς κάθε ἀλλαγὴν ριζικὴν εἶναι ἡ ἀντίθεσις τῆς προκατόχου τῆς. Πρὸ ὀλίγου, ὡς χθὲς ἀκόμη αἱ γυναῖκες ἔπρεπε νὰ εἶναι μία σιλουέτα λεπτὴ καὶ στενόμακρη, μετὰ τῆς γραμμῆς τοῦ σώματος ξηρῆς, ἀγγυλωτῆς, χωρὶς καμμίαν στρογγυλότητα.

Τώρα ἡ γυναικεία σιλουέτα πρέπει νὰ εἶναι στρογγυλὴ μᾶλλον καὶ τὸ χθεσιῶν φασκίωμα ἀναπληροῖ ἡ φουστανέλλα ἡ ὁποία μόλις κατεβαίνει ὑπὸ τὰ γόνατα καὶ ἀφίνει ἐλεύθερον τὸ βᾶδισμα, μετὰ ὑποδήματα ὅσων ἐκστρατείας, τόσο ὑψηλὰ ἀνεβαίνουν ἡ γυναικείαις μπότες. Εἴτε γιὰ χορούς, εἴτε γιὰ ἐπισήμους παρουσιάσεις τὸ κοντὸ φόρεμα βασιλεύει καὶ ὅλες ἡ γυναῖκες τόσον τῶν εἴκοσι πέντε ὅσον καὶ τῶν πενήντα παρουσιάζονται ὅσων κοριτσάκια δέκα πέντε χρόνων. Τώρα πόσαι κωμικαὶ ἐμφανίσεις γίνονται μετὰ αὐτὴν τὴν μόδα μαντεύει εὐκόλα ὁ καθείς. Γυναῖκες χονδρῆς καὶ κοντῆς ἔξαφνα ἡ γυναῖκες ὑπερβολικὰ ὑψηλῆς καὶ ὄχι πλέον νέες παρουσιάζουν διασκεδαστικώτατα θεάματα. Ὅταν μάλιστα φοροῦν καὶ τὸν μικρὸ ναυτικὸ κοῦκο γιὰ καπέλλο τὸ θέαμα γίνετα κωμικόν.

Διότι εἶνε μεγάλη τέχνη νὰ ἐκλέγῃ κάθε γυναῖκα ἀπὸ τὴν μόδα ὅτι ἀναλογεῖ μετὰ τὴν ἡλικίαν τῆς καὶ ὅτι προσαρμόζεται εἰς τὸ εἶδος τῆς κατασκευῆς τῆς. Εὐτυχῶς μετὰ τῶν Ἑλληνίδων καὶ μάλιστα τῶν Ἀθηνῶν ἐλάχιστα εἶναι ἐκεῖναι ποὺ παρουσιάζονται ὡς κινητῆς γελοιογραφίαι εἰς τοὺς δρόμους. Ὅσον μάλιστα εἰς ἐκλεκτοτέρους κύκλους ἀνερχόμεθα τόσον ἡ καλαισθησία φαίνεται ριζωμένη βαθύτερα καὶ ἡ μόδα ἀπλοποιημένη καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς λογικῆς ἐμφανίζει τὴν Ἑλληνίδα μετὰ τῶν πλέον καλαισθητῶν γυναικῶν τοῦ κόσμου.

Φαίνεται ἄλλως ὅτι ἡ μόδα τῶν πλατειῶν καὶ κοντῶν φορεμάτων δὲν θὰ ζήσῃ πολὺ. Τὴν ἐδημιούργησεν ὁ πόλεμος, ὁ ὁποῖος ἐπανάφερε τῆς vivandières εἰς ἐνέργειαν καὶ εἰθύμνησεν τὸν συρμὸν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Εὐκόλυνει ἄλλως τὸ πλατύκοντο φόρεμα τὴν κίνησιν, κάμνει ἐλαφρὸν τὸ γυναικεῖο σῶμα, ὅπως ἡ φουστανέλλα δίδει ἐλαφρότητα εἰς τὸν βαδίζοντα στρατιώτην.

Ἦδη φαίνεται ὅτι τὸ Παρίσι παρουσιάζει κρούσματα μεταβολῆς, ὅπῃ ἀπειλούμεθα ἀπὸ μακρύτερα φορέματα, ἴσως ἀπὸ τῆς ἐιοχλητικῆς οὐρῆς τοῦ κάπως ἀπομακρυσμένου παρελθόντος.

Παρισινή.